

ژنی کورد

داویننه‌که‌ی خۆی دووژمنیه‌تی

ژنى كورد

داوڤنه كەي خۇي دووژمىه تىي

ناونيشانى پەرتۆك: ژنى كورد.. داوڤنه كەي خۇي دووژمىه تىي

بابەت، كۆمەلناسى

شىكر دىنەو نو سين : نەسىم قادىپوور

نۆبەتى چاپ: يەكەم - ۲۰۲۰

چاپخانى:

سالى بلاو كوردنەو: ۲۰۲۰

نەخشەسازى و دەرھىنانى ھونەرىي: رۇژدىزىن

چاپ و مونتاز:

تيراژ: (۵۰۰) دانە

نرخ: پىنج ھەزار دىنار

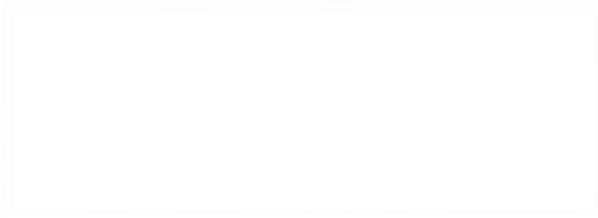
ژمارەى سپاردن: ( ) ى بەرئو بەرايەتى گشتى كتيبخانە

گشتىيەكانى سالى ۲۰۱۸ى پىدراو.

سوپاس و پيژانين

سوپاسى بى پايانم بو سوھه يلا قادر پور و
محمد حسين پور له تومار كردنى دهنگه كاندا
هاوكارم بوون

پیشکش:

- بهو ژنانہی له پیناوی قسهی خهک و داب ونهریت گیانی خوین بهختکردوه.
- بوئهو ژنانہی پرووبهروی نازارو ئهشکهنجہیہکی زور بوون له قوناغی خوناسینیاندا.
- بو خوشکهکانم که یهکیکن له قوربانانی داب ونهریتی کومهگا
- بو دایکم که سالار ژن بووئهو چهند جار بوته قوربانی داب ونهریتی کومهگا

ناومرپۆك

پيشهكى ۱۱

بهشى يهكههه، يهكههه نهزموونى قوئاغى خوئاسين له

ژئاندا، پيريوئى يان سوورپى مانگانه ۱۵

بهشى دووهههه، چيروكى كوشتنى نهوژئانهى كه رهووو

كهوتوون يان ههلكيراون ۹۵

پیش‌ریکی

ژن ئهو بوونه‌ره‌ی که گۆی زه‌وی له داوینی ئه‌وه‌وه دروست بوو به‌لام له کۆمه‌لگاو بیروو باوه‌رو هزروو نایینی ئیمه به ترسناکترین شت پیناسه ده‌کریت تا ئه‌وه راده‌ی پیی ده‌لین داوینی خۆی دووژمنیه‌تی، داوینیش ته‌نیا یه‌ک شته و ده‌یان ته‌عبیروو ناو پاسه‌وانیان بو داناه، له ژیر ناوی شه‌ره‌فوو نامووس به هه‌زاران ژن به سه‌رپۆشه‌که‌ی سه‌ری خۆی خنکیندرا، سه‌ری تاشره‌لوتی براه، به ده‌یان جووری ناشرین و نه‌شیاو سزا درا، دیاره‌ی توندوو تیژی به ژنان میژوویه‌کی سه‌دان ساله‌ی هه‌یه، هه‌موو گه‌لان قوناغ به قوناغ تیان په‌راندوه به باوه‌ری یه‌کسانی و به‌رابه‌ری نیوان ژن و پیاو گه‌یشتون که هه‌ردووکیان وه‌ک مروّف سه‌یر بکریت ته‌نیا له ناو گه‌لانی موسوّلمان و به‌تایه‌تیش گه‌لانی ئیران و کورددا تا ئیستا نه‌گه‌یشتون به‌وه قه‌ناعه‌ته، یان راستتر بلین نایانه‌هویت ئه‌وه به‌رانبه‌ری و یه‌کسانیه‌ ده‌سته‌به‌ر بییت، ئه‌ویش ته‌نیا له‌به‌ر ئه‌وه‌ی که زیاتر زال ببن به‌سه‌ر تواناکانی ژاندا، کۆمه‌لگایه‌ک داب و نه‌ریتوو خورافات که به‌روخانی ژن و به‌رژمه‌ندی پیاوان تیدا کال نه‌بیته‌وه،

دۆزىنەۋەي راستە رىنگاى مرقايتى و دادپەرەرى تىدا قورسە، من پىم و ايه ئەوانەي بروايان بە يەكسانى ھەيەو تىدەكۆشن بۆ مرقايتى پىويستە چالاكىەكانيان لە بوۋارى رۆشنىبىر كىردنى كۆمەلگا بۆ داد پەرەرى و يەكسانى نىوان ژن و پىاۋ چىرتەر بىكەنەۋە، ئەگەر چى كار بەدەستانى رۆژ ھەلاتى ناوين بە ھەموو پىكەتەكانى ھەۋە سالانىكى زۆرە لە ژىر چەپۆكى حكومەتتىكى زالمدا و اى كىردوۋە كە بۆ ھەر ھەنگاۋىكى دادپەرەرانە بەر بەستىك دادەننىت بە تايبەتى لەسەر پىرسى ژنان بەر بەستەكان زۆر توندوۋ دژوارە، تارادىيەك كە ژنان مافى دەستەبەر كىردنى مافە سەر تايبەكانى خۆشيان نىيە، كە نمونەي بچوۋكى پۆشىنى جىل و بەرگە، ئاستەنگ و بەر بەستەكان لە حكومەتە يەك لە دواي يەكەكانى رۆژ ھەلاتى ناوين بۆ ژنان ھىندە زۆرە كە رىگرە لە دەربىرىنى ئازارەكان دەربىرىن و ژيانى تايبەتى خۆي، پىاۋ سالارى لە نىۋ گەلانى رۆژ ھەلاتى ناوينا كۆمەلگاى بە جۆرىك گۆرىۋوۋە و لە سەر ناۋى جۆراۋجۆر و ھكوو شەرف و عەيبە و نايىت و ھتد... كە بە ھەموو جۆرىك خەرىكى توند كىردنى پەتەكە بوۋە كە ژنى پىي بىستىتەۋە، ژن لە كۆمەلگاى ئىمەدا لە سىبىرى

رژیم و پیاوسالاریدا به رادهیهک کۆتوبه‌ند کراوه که
ته‌ناهت بۆ ده‌برینی ئاساییترین کیشه سایکۆلۆژییه‌کانیان
شهرم ده‌که‌ن و به‌جۆریک کاتیک باسی ده‌که‌ن ده‌میان
ئهلهرزیت، باس کردن له یه‌که‌م ئەزموونی پیریۆد بوونی
ژنان لهو کۆمه‌لگا چه‌قبه‌ستوو‌دا به‌و دابوو نه‌ریته‌وه ئاسان
نییه .

نەسیم قادریپوور

۲۰۲۰/۱/۲۳

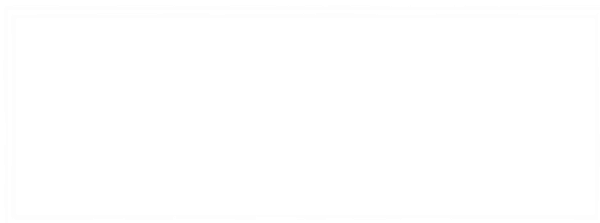
فهره‌نسا

بەشى يەكەم

يەكەم ئەزمونى قۇناخى خۇناسىن لە ژاندا، پىرىۋدى
يان سوورى مانگانە

بەسەرھاتەكان

ناو" --- حیسمت"،

تمهنم (۶۵) ساله و خهلكی روژ هه لاتى كوردستانم.

من له تمهنى ههشت سالى خهتینه كرام، دایكم دهستی
گرتم و بردمی بو لای ئەو ژنەى كه ژنى خهتینه دهكرد و
گووى ژنانى كون دهكرد بو گواره له گوئى كردن، دایكم
هینده ژنىكى تووره بوو نهماندهو پرا قسه له قسهى بكهین،
له تمهنى نو سالى به مێردمیان دا و دامیان به پیاویكى
بیست و ههوت سألە، ژن به ژن گهوره به بچووك بوو و
من گهورهكه بووم و بچووكهكەش لهسهه لانكه بوو كه
بو برايهكم بوو، باوكم منى پى دا و ههشت سههه تمهنیشى
وهرگرت، مێردهكم دهیههویت ژن بهینیت كچىك دیارى
دهكات لهگهڵ ریش سپى گوندهكه قسه دهكات بهلام به
هوى ئەوه ریش سپیهكه لهگهڵ باوكى ئەو كچه كیشهى
دهبیت ئەلى ئەو مههینه كچى كوێخا عهزه بهینه، ئەو
كوێخایه و بو تو باش دهبیت، پیاوه ریش سپیهكه دهچیته
لای باوكم و خوازبینى منى لى دهكات، ئەویش بهبى
ئوهى كه به دایكم بلت ئەلى شهو وهرن مارهى بكهن،
به مالى خهزورهمى وتبوو كه زاوا نهیهت وهكیانیك بهینن

و ئەمەشەو مارەى بکەن، بەبێ ئەوەى که من بزانی مارەش
 کراوم، منیش نەمەزانی ئەمە مارەکردنى منە و وامزانی
 میوانییه له خۆشى ئەوەى که نان و چیشتی خوشمان بوو،
 تاکوو دایکم پێی وتم قورت بەسەر بو تو هاتوون و تویان
 داوه به شوو، رۆژی زەماوەندەکه وامزانی که شووکردن
 هەر ئەوەیه چیشت خواردن و هەڵپەڕینه دواى هەرکەس
 دەچیتەوه مالى خوی، بەلام ئیوارەکهى و بەرهو مالى زاوا
 منیان خسته سەر مایینیک، ئەوەندە منداڵ بووم لەسەر
 مایینهکه نەمەدتوانى خۆم بگرم، پیاویک هات منى له
 باوهشى گرت و بردمى له مالى خەزورەم دامیان نا و
 مێردەکهم هات لەلام دانیشت بەلام من چووم بەجیم
 هینشت، بەربووکهکه به فیل منى برده ژوریک و بەجیمی
 هینشت، رۆژی دواترى بەگریانەوه رام کرد و چوومەوه
 مالى باوکم، دایکم دەرگای لى نەکردمەوه وتى برۆرەوه
 مالى خەزورت باوکت بزانییت به خەنجەر دەتکوژیت،
 باوکم پیاویکی زۆر توورە بوو و دایکم له ترسى باوکم
 نەیدەوێرا دەرگام لى بکاتەوه، به گریان و به ناکامى و له
 ترسا گەرامەوه مالى مێردەکهم تاکوو ماوەیهکی زۆر
 لهگەڵ هیوهرژن و هیوهرەکهم دەخهوتم و به رۆژ

دهچوممه دهرهوه لهگهڵ منداڵ یاریم دهکرد، هیومرژنهکهم
 پیمی دهوت تو تازه میردت کردوه نابیت بجیته ناو
 منداڵان و منیش دهموت هر دهچم بو ناو منداڵان یاری
 دهکهم، جاریک میوانمان هات که پیاویک بوو بو
 پیروزبایی بووکینی هاتبوو که منیش چوممه بهردهمی
 دانیشتم و وتم تو خهکی کویت و ناوت چیه و بوچی
 هاتووی بو ئیره، پیاوکه پیمی وت بچو چاییهکم بو بهینه
 جا وهره پیت دهلیم بوچی هاتووم، چاییهکهم بو هینا وتی
 وهره دانیشه جاریکی تر میوانت هات مهچو ئهو
 پرسیارانهی لی مهکه نان و چایهکی پاکی پی بده و
 رهوانهی بکه با بروات، چوار سال له مالی میردهکهم
 بووم، دواتر که خوم ناسی واته چوممه قوناغی بالغبون
 و پیرویو بووم، له ماوهی ئەم چوار ساله میردهکهم یهک
 جار سیکسی لهگهلم کرد و هر وهکوو کچیک لهو مالهدا
 دهژيام، له تهمهنی سیزده سالیدا یهکهم پیرویو دبوونم بوو،
 ئهو روزهی که وام لی هات بههار بوو و کاتی گیا
 دوورین بوو و منیش کۆله گیام دهکیشا، نیواره که
 هاتمهوه ههموو گیانم خویناوی ببوو، هیومرژنیکم بوو که
 له من گهورهتر بوو و ئهو مندالی ههبوو، پیم وت زور

نەخۆشەم حالم باش نىيە و ئەو كۆلە گىيائەش قورس بوون بەراستى پساوم، ھىوەرژنىشم لىمى پىرسى بە چىدا دەزانى پساوى، وتم خوئىرئىژى دەكەم لەبەر ئەو دەزانم پساوم لەشم بېھىز بوو، براژنىشم زانى كە من خۆم ناسىوہ و چوومەتە قۇناغى بالغبوون و پىرىۆدبوونەو، وتى مەترسە ئەو تۆ خۆت ناسىوہ دواى چەند رۆژئىتر خوئىنەكەت رادەوہستىت و تۆ دەبى خۆت بشورىت و لەمەدوا تۆ مندالت دەبىت بەو ھۆكارەشەوہ تاكوو ئەمرو مندالت نەبووہ كە تۆ پىرىۆد نەبوويت، يەك مانگ پىرىۆد بووم و مانگى دووھەمەم حاملە بووم، ئىتر پىرىۆد نەبوومەوہ تاكوو مندالەكەم بوو و دىسان دواى چلەى مندالەكەم پىرىۆد نەبوومەوہ، بۆ جارى دووھەمەم حاملە بوومەوہ تاكوو تەمەنى بىست سالى و چوار مندالم ھەبوو، لە تەمەنى بىست و يەك سالىدا ھەر چوار مندالەكەم مردن كە دووانيان تەمەنيان ھوت و ھەشت سالانە بوو و سوورئىزەيان گرت و خەلكىش نەيدەزانى، پىيان دەوتم شىريان پى بدە و گەرميان داپوشن، دەچووم كوورەى دارم پىر دەكرد لە دار و گەرمم دادەھىنا و مندالەكانم لە تەنىشت كوورەكە دادەنا و پەتووم پىياندا دەدان، ئىستا

ههست دهكهم ئهو مندا لانهم خوُم كوشتوومن، ئهوهندهم
گهرميان داهئينان تا خنكاون و سوريژمهكيان دهر نهدابوو
و چووبووو ناو زگيان تاكوو ئهوهي ههردووكيان به
شهويك مردن و دوو روژ بوو دهمزاني كه كچهكهم
دهمريت، كچهكه لهسهه باوهشي من بوو و كورهكهم
لهسهه باوهشي باوكي بوو، كچهكهم داواي ناو و گويزي
لیم دهکرد كه بهوهدا دهمزاني دهمريت، بهلام ئوميدم به
كورهكهم ههبوو، شهو بوو لهگهڵ ميژدهكهم ههركام له
مندالكانمان له باوهش گرتبوو، سهيرم كرد ميژدهكهم
فرميسك به چاويدا هاته خوارهوه و به كورهكهماني وت
ئوه بهجيمت هيشت، منيش كچهكهم فريدا و رام کرده
سهه كورهكهم ميژدهكهم وتي كچهكه فری مده تازە
كورهكهمان مرد، منيش وتم من كچهكهم چهند روژه
دهزانم دهمريت بهلام من ئوميدم به كورهكهم بوو، تهرمي
كورهكهمي خسته باوهشم و وتي با له باوهشي خوتدا بيت
تا دهچم بانگي دراوسئ دهكهم، مالي باوك و
دراوسنيهكانمان ليم كو بوونهوه كه ليرمشدا باوكم زالمي
خوي نواند و وتي نهگهر بگريت يهك خهنجهرت لي
ئهدم، خودا داويهتي و خوداش دهيباتهوه، شهو

کور هکه میان برد بۆ مزگهوت و بهری بهیانش کچهکهم
مرد وهاتن بردیان بۆ مزگهوت و لهویش وتیان نهگریت
لهناو ئهو پیاوانه دا باوکت یهک خهنجهرت لئ ده دات و
ئهتکوژیت تاکوو ئهو کاتهی نهچوومه قهبران له ترسی
باوکم نه مدهویرا بگریم بۆ مندالهکانم.

ئهو هنده بهسهر مندالهکانه وه رهنجم کیشابوو ئیتر دواى
مه رگی ئهو دوو مندالم وام لئ هات چاوهکانم نهیده بیینی،
دواى ئه وه دیسان دوو گیان بوومه وه و کوریکى ترم بوو،
ئهو رۆژهی کور هکه م بوو کس له لام نه بوو و میردهکهم و
مامانیک له لام بوو، کاتیک مندالهکهم بوو ئه وهنده لاواز و
بیهیز بووم که بیهوش بووم، کاتیک هاتمه وه هوشی خۆم
مندالهکهمیان بۆم پینچابوو و له ته نیشتم دایانابوو، پاش سئ
مانگ جاریکى تر دوو گیان بوومه وه و مندالیکی ترم بوو
که ئه ویش کچ بوو و ته مه نی شهش رۆژ بوو نه خووش
کهوت و مرد، له ماوهی دوو سالدًا من چوار مندالم مردن
و دواى ئه وهش دیسان دوو گیان بوومه وه که بهسهر یه کدا
دوو کورى ترم بووه، ئه م دوو کور هشم ههردووکیان له
ته مه نی بیست و سئ و بیست و پینچ سالی دا پیکه وه شه هید
کران و مردن، چوار شه و پیش ئه وهی کور هکانم شه هید

بکرین خەوم بینی، لە خەومدا دوو ددانم کەوتبوونە ناو دەمم و زۆر بێتاقەت بووم، رۆژیک کورمکەم هاتەوه وتی حەزم لە چێشتی دۆکلیو (دووینە) منیش چووم چێشتەکەمی بۆ لێ بنیم کورمکەم کاریکی بۆ هاتە پێش کە بچیت بۆ مەهاباد، کورمکەمی تریشم لەگەڵی چوو، نانیا نەخوارد چوون لە رینگادا تووشی هیزە ئەمنییەتیەکانی ریزی می ئیران بوون و هیزە تیرۆریستیەکان تەقەیان لێ کردن و ئەوانیش دەوستن و داریک لە پستی ماشینەکەیان دەبیت یەکیک لە کورمکانم دای دەگریت و بەرەوروویان دەچیت دەلێت بۆ بەبێ هۆکار تەقەمان لێ دەکەن، شەش مەتری ماوه بگاتە سەربازەکەمی ریزی تەقەمی لێ دەکەن و فیشەکیک دەنن بەناو چاویەوه و شەهیدی دەکەن، کورمکەمی ترم کاتیک دەبیت براکەمی کەوتوو ئەویش دارمە بەدەستەوه دەگریت و بۆیان دەچیت فیشەکیک لەسەر دلی ئەویش دەدەن و ئەویش شەهید دەکەن.

کاتر می دوازدە نیوەرۆ بوو کە هەردوو کورمکەم شەهید کران و ئیمەش نەمانزانبوو، کاتر می حەوتی ئیوارە بوو تەلەفۆنمان بۆیان دەکرد نەیدەگرت، منیش هەر دەموت کورمکانم بۆ نەهاتنەوه هەوآلیکیان بپرسن، بوو بە

کاتژمیر نۆی شهو پیاویک تلهفۆنی کرد و ههوالی کورمهکانمی پرسى و وتى ئەوه له کوین، منیش زۆر ترسام و تیک چووم و وتم بۆ ههوالی کورمهکانم دهپرسی، خیره؟ وتى ههروا تلهفۆنم کردووه وتوومه بزانه له کوین، پاش کاتژمیریکی تر دیسان کهسیکی تر تلهفۆنی بۆمان کرد و ههوالی کورمهکانی پرسى، نیتى بهیى ئەوهی که کهسیک شتیکم پى بلایت وتم کورمهکانم نهامان بۆیه ئەمشهو ئەو خهڵکه تلهفۆن دهکهن و ههوالیان دهپرسن، بۆ چهند شهوه کس زهنگی لى نهداوه، پاش گهران و پرسىار و بى ههوالییان، خزموکس هاتن بۆ مالمان و دواى ئەوه تلهفۆنیان کرد بۆ نهخۆشخانهکان بهلکوو لهوئى ههوالیکمان دهست بکهوئیت، تلهفۆنیان کرد بۆ نهخۆشخانهی شارى مههاباد پرسىاریان کرد نهخۆشخان ههیه بهو ناوانهوه، کابراش له پشت تلهفۆنهکهوه وتى ههردووکیان له ساردخانهن، ههموومان دانیشتبووین و گویمان لى بوو، وتم دهمزانی کورمهکانم مردوون خهوم بینیبوو، ههموویان ههوالیان دا ئارام بکهنهوه و منیان برده زورمهکهی تر و تلهفۆنیان بۆ نهخۆشخانهی مههاباد کردهوه ئینیان دووپات کردهوه و ئەوانیش وتیان بهلئى

ئەمىرۆ كاتىزىمىر يەك ھەردووكيان ھىناون بۆ مەھاباد و
ھەردووكيان بە فېشەك شەھىد كراون و ئىستا لە
ساردخانەدان.

ناو"--پیرییه"

تەمەنم (۵۰) ساله و خەلکی رۆژ هەلاتی کوردستانم.

من له رۆژ هەلاتی کوردستان لەدایک بووم و هەر
لەوێش خویندەم کۆتایی پێ هیناوه و له ئیستاشدا له یهکیک
لەقوتابخانەکانی ئەو شارە ی که یهکهمین ئەزمونی
بەلغبوون بەناوی پیریۆدبوونی من له تەمەنی مێرمندالی له
کچاندا دەست پێ دەکات و گۆرانکارییهکی جهستهیی و
رۆحی روو ئەدات، مامۆستام.

له سه‌ردهمی ئێمه‌دا به هۆی دابونه‌ریت که شتیکی
به‌ناوی شهرم و حه‌یا و عه‌یبه‌وه هه‌بوو پیریۆدبوون ببوو
هۆی گرفت و نازار بۆمان، تهنانه‌ت نه‌مانده‌توانی لای
دایکی خۆشمان باسی بکه‌ین، من تا‌کوو ئیستاش بۆ
جاریکیش رووم نه‌بووه لای دایکم باسی بکه‌م یان لای
کورکه‌م باسی بکه‌م و نه‌مه‌یشتوو هه‌یچکات پیم بزانه‌ن که
چه کاتیکی پیریۆدم، یه‌کیکی له‌ گرتنه‌کانی دیکه‌مان کاتی
ره‌مه‌زان بوو که حه‌وت رۆژ پیریۆدبوون گه‌وره‌ترین

کیشه دهبوو بۆمان و ههستانی پارشیو و نان نهخواردن و به رۆژ کاریکی ئاسان بوو بهلام ئهوهی که لهلامان قورس بوو ئهوه دهبوو که بچین نوێژ بکهین به هۆکاری ئهوه باوهڕهه که ههمانبوو نوێژکردن له کاتی پیریۆدبووندا بۆمان عهزایی وێژدان بوو و دهترساین ئهگهریش نهیکهین پیمان دهران که پیریۆد بووین، ئهوهندهی که له رووی رۆحیهوه کاریگهری نیشان دهدا له رووی جهستهیهی بهو رادهیه نهبوو.

ئهممونی من لهو کاتهدا که تهمهنم نزیکهه پانزه سال بوو و له سهردهمی شههری ئیوان ئیران و عیراق بوو، یهکیک له تالترین ئهممونی و رۆژهکانی ژیانم بوو که تاکوو ئیستاش کاریگهریی رۆحی لهسهرم جی ماوه و به بیرکردنهوهی نازار دهکیشم، رۆژیکی ساردی زستان قاچهکانم تهر ببوون و تهزیبوون، نه جلکی گهرمان بوو نه شۆرت ههبوو نه پهیدی بیهداشتی ههبوو، له دواین کاتژمیری قوتابخانهم من پیریۆد بووم، زهنگی قوتابخانه لی درا و هاوپۆلهکانم ههمویان چوونهوه بۆ مال و منیش به تهنیا مامهوه نهمدهتوانی له شوینی خۆم جووله بکهم، به نازاریکی زۆرهوه سهرم نایه سهر کورسییهکه و وهکوو

بیهوشم لی هات، " کافیه"ی هاوړیم هاته لام و بانگمی
 کرد و وتی " پهری " ههسته درهنگه کهسی لی نهماوه،
 کاتیک سهرم ههلبړی " کافیه " زور ترسابوو و وتی ره
 نگ به رووتهوه نهماوه، رهنگم زهره د بېوو و دواييش
 نهوهنده خوینم لهبهر رویشتبوو که ههموو جلهکانم و
 کورسییهکهم خویناوی کردبوو، لهو سهردهمهشدا نه
 تاکسی ههبوو نه پارهمان پی بوو که پیی بچمهوه بو مال،
 به حالیکي زور دژوارهوه چوومهوه بو مال و ههر
 نهومش بووه هوکاری نهوهی که له سالی داهاتوودا بریارم
 دا دریزه بهخویندن نهدهم، بیرم دهکردهوه که نهگر
 بچمهوه قوتابخانه و لهوی پیریود بېم چی بکه، به
 دایکیشم نهدهوت لهبهر چی ناچمهوه قوتابخانه ههر بویه
 به دایکیشم وت که من چیتز ناچمهوه قوتابخانه و حزم
 له خویندن نییه، دایکم لهم بریارم زور نیگهران بوو و
 بهبی نهوهی که من ناگادار بکاتهوه بو سالی داهاتوو
 ناومی نوسیوو و له قوتابخانه کتییی بو کرپیووم و دریزم
 به خویندن دایهوه تاکوو نیستاش سیاسی دایکم دهکهم که
 ریگای نهدا لهخویندن دابړیم.

هه‌موو جارێک له کاتی پێریۆدبوونم چوون و مانه‌وه‌م
له قوتابخانه و نه‌بوونی پێداویستی وای لی کردبووم که
بۆم ببوو به وه‌هم و به‌ئازاریکی زۆر، دوا به‌دوای ئه‌وه
هه‌ر کاتیک پێریۆد ده‌بووم پارچه‌ په‌رۆیه‌کی بچووکم له
باتی په‌دی بێهداشتی به‌کار ده‌هێنا که ئه‌ویش له‌ ترس و
له‌ شه‌رمانه‌مه‌زانی چۆن بیه‌شۆرم و چۆن وشکی
بکه‌مه‌وه، پێریۆدبوون هه‌رده‌م وه‌کوو عه‌یبیک له‌لام بووه
و له‌ ناخی خۆمدا بووه و له‌لام قورس و دژوار بووه.

ناوم "ئەفسانە"ی،

تەمەنم (۴۸) سالە و خەلکی رۆژھەلاتی کوردستانم.

من لە تەمەنی چوار دە ساڵیدا گەیشتم بە قوناغی
بەلغبوون، ئەو کاتە پۆلی ھەوت بووم لە قوتابخانە،
کچیکی ھار و پرجمووول بووم، ھیشتا لە سەردەمی
یاریکردن و ڕاکەراکی مندالیم تینھەپەریبوو کە
گۆرانکارییەکی جەستەیییم لەخۆمدا ھەست پئی کرد، ئەو
گۆرانکارییە جەستەییە بوو ھۆی ئەوێ کە لەسەر
رۆحیشم کاریگەری ھەبیت، یەكەم ئەزموونم بو ئەو
گۆرانکارییە بەنیوی "پیریۆد" لە رۆژیکی ساردی
زستاندا بوو کە بەفریکی زۆر باریبوو، بو یاریکردن بە
بەفرەکە لە دەرەوہ بووم لەسەر ھەساری مآلی خۆمان
بازم ئەدایە ناو بەفرەکە، دوای دوو سئ جار بازدانم
دواین جار کە دانیشتم سەیرم کرد بەفرەکە لە ژیرمدا
سوور بوو، نەمەزانی ئەو شتە چییە زۆر ترسام وتم
ھەتمەن خۆم لەسەر ھەسارەکە فرئ داوتە خۆارەوہ
جینگایەکم برینداربوو، چوومەوہ بو مآلەوہ بە دایکەم وت

که شتیکی وام بهسەر هاتوو، ئهوکات دایکم بۆی باس
کردم که پیریۆد بووم و پیم ناوته قوناغی بالغبونوه.

ناوم " سروه" یی،

تهمهنم (۳۶) ساله و خه لکی رۆژ هه لاتی کوردستانم.

باری ئابووریمان باش بوو، له نیه مالهیهکی ده که سیدا گهوره بووم، کچی ناونجی بووم، بۆ یه که مجار که چومه قوناغی بالغبونوه پۆلی ههوتی قوتابخانه بووم) یه که می دواناوندی،) ئهزموونم بۆ پیریۆدبوون ئیوارهیهک بوو که میوانیکی زۆرمان ههبوو و خهریکی کارکردن بووم، له کاتی کارکردن ههستم کرد ناو لهشم ته ره، چند ژوو رمان ههبوو که یه کیک له ژور هکانمان به ژووری جلهکان ناودیر کردبوو، منیش پرامکرده ژووری جلهکانهوه، ئه کات جلهکان له ناو سندوو قمان دهخستن، سندوو قیک هی دایکم و باوکم و ئهوی تر هی براگه ره کهم و ئهوی تر هی خوشکم و هی مندالهکان، هه مووی له ناو سندوو قیکدا بوو، منیش که ناو لهشم ته پر ببوو هه وئ ببوم دهستم کرد به ناو سندوو قی مندالهکان بۆ شۆرت ئه گه رام، ئیستر یسیکی زۆرم بوو، دلشیم پر ببوو له گریان و دهترسام ئه موت ناخۆ به چی وام لی هاتییت، له ناو سندوو قه که دا شۆرت تیکی برایه کم که له خۆم گه ره تر

بوو دۆزیمهوه، شۆرتتیکی شین بوو نافهکهکههی ههمووی
کون ببوو، منیش هاتم لهبهری بکهه خوشکه گهورمکهه
لهپشت سهرم بوو، وتی ئهوه چی ئهکههیت، وتم هیچ نییه
کارم ههیه، وتی نا پیم بلئی بزانه چی ئهکههیت و به دوا
چیدا دهگهریت، وتم هیچ نییه کارم ههیه بهدوا جلی
خۆمدا دهگهریم، وتی نا نا تۆزیک سهیرمی کرد ئهوهنده
رهنگم تیکچوو بوو، دلّم پر بوو دهستم کرد به گریان وتم
تهواوی گیانم خوینه، ئهویش پیم پیکهنی و وتی شتیکی
نۆرماله و بوی باس کردم که ئههه شتیکه بهناوی
"پیریۆد"، له کاتی باس کردنهکه من ههر له وههه و
ترسدا بووم، ئهه کاته پهدی بیهداشتی نهبوو خوشکم فیری
شۆرت له پی کردنی کردم و پارچه پهرویهکی پاکی بو
هینام و شیوازی بهکارهینان و شتنهکههی فیرکردم که چون
لهبهر ههتاو وشکی بکهههوه و جاریکی تر دووباره
بهکاری بهینمهوه.

ناوم " مونیره" یی،

تەمەنم (۳۵) ساله و خەلکی رۆژەهلایتی کوردستانم.

یه کۆیک له ناخۆشتین ئەزمونەکانی ژیانم که
خەریک بوو تەمەنی میژمندا ئیم تێپەر بکەم و بەرەو
تەمەنیکی تازە ی ژیانم هەنگاوم دەنا و دەچوو مە
قوناغیکی ترهوه به نیوی قوناغی بالغیون، من به هوی
ئەوهی که کچی گەورە ی مأل بووم هیچ ئەزمونێکم
نەبوو، زۆر ناخۆش بوو بۆم ئەو کاتە ی که بۆ یەکەمجار
"پیریۆد" بووم تەمەنم شازدە سال بوو و سالی پێشوتری،
چووم بۆ خولی درومان و کاری دەستی، ئەو رۆژە ی
پیریۆد بووم له قوتابخانە بووم و وانە ی دینیان هەبوو که
مامۆستا کەم پیاو بوو، هەستم به نازاریکی زۆر لەناو زگم
دەکرد، هەستم دەکرد که پیریۆدە چونکه پێشتر
هاورێیهکانم پێیان وتبووم که تۆ بۆ پیریۆد نابیت، تۆ
پیاویت ئیمە هەموومان پیریۆد بووین، تۆ بۆ وات لی
نایات، کاتیکی وام لی هات چونکه پێشتر ئەوهندهیان پی
وتبووم زانیم ئەو نەخۆشییهیه، لەسەر پۆلەکەم چەند جار
داوای رێپێدانی چوونه دەرەوم کرد، دواینجار که داوای

رئییڊانم کرد و رۆیشتم نهگهرامهوه ناو پۆلهکهه لهبهر
ئوهی که نهدهتوانی دابنیشم، کاتیکیش گهرامهوه مالهوه
نهدهزانی چی بکهه، رووم نهبوو لهلای دایکههوه دهنگ
بکهه، هاتم لهوههورانهی که بو کاری درومان بهکارم
دههینان باریک بریم و پارچهه له دهورمهکی دا و له
شیهی شورت دروستم کرد و له کاتی پیریۆدبوون ئهوهه
بهکار دههینا و کاتیک پیس دهبوو نهدهزانی چۆنی فری
بدهم و چۆن بیشارمهوه، ئهزموونی پیریۆدبوونم
ناخۆشترین ئهزموونی ژیانم بوو، چونکه خۆم خۆشکه
گهوره بووم لهبهر شهرم و ترس نهدهتوانی به دایکیشم
بئیم، بویه ناخۆشترین ئهزموونم بوو.

ناوم "كازيوه" يه،

تهمهنم (۴۳) ساله و خهلكى رۆژه لاتي كوردستانم.

بیره هریی خۆم باس دهكهم لهوانهیه بۆ ئهو دایكانه ی که
کچیان ههیه و کچهکانیان به رهو تهمهنی پیرۆدبوون
دهچیت و به کوردیه که ی خۆی دهناسیت جینگای سه رنج
بیت، دیاره به هۆی بارودۆخی جۆگرافیا یی گۆرانکاری
به سه ر جهسته ی ژناندا دیت، هۆرمۆنه کان که متر یان
زۆرتر ته ر ده بنه وه و پیرۆدبوون زووتر ده ست پی
ده کات، من له پۆلی شهش که تهمهنم دوا زده سال بو،
پیرۆد بووم و تا کوو ئهو کاته که دایکم قسه ی له گه لم
نه کردبوو و بۆمی باس نه کردبوو و نه مده زانی
پیرۆدبوون چیه و ته نانه ت نه شمبینه یوو، ته نانه ت کاتیک
دایکیشم پیرۆد بوو بیت نه مزانیوو بۆیه هیچ شاره زای
پیرۆدبوون نه بووم، پینتریش له ناوچه یه کی ساردسیری
شاری مه راغه بووم، نه کچهکانی هاو ریم و نه
مامۆستا کانمان باسیان نه کردبوو و له کتیه کانیشدا
نه ها تبوو، بۆ نيمه لهو سه رده مه دا شتیکی وا نه بوو به لام
کاتیک که رۆیشته ی بۆ ناوچه ی گه رمه سیری

مهسجدسلیمان و نه هواز، من پیرویۆد بووم و یهکه مجار که
 پیرویۆد بووم بهراستی زۆر ترسام، دایکم بریک
 ههلسوکهوتی توند بوو لهگهلمان، توندیهکهی به شیوهیهک
 بوو که تهنا نهت ریگهی نهدهدا له شوینیک لهگهڵ خال و
 مامی خۆمان به تهنیا بمینیهوه، بیستبووی و بینیبووی و
 به حوکمی نهوهی که باوکم نیزامی بوو، نهو کیشانهی
 زۆر بینیبوو که خال ومام زۆر دهستدریژیان کردووته
 سهس خوشکهزا و برازایان و ههروهها دهستدریژی به
 کچی بچووک و مندال دهکریت، بۆیهش دایکم زۆر
 ههستیاری بوو لهسهس نهو شتانه، منیش که یهکه مجار خوینم
 به شۆرتهکهمهوه بینی زۆر ترسام، لهبهس نهوهی که له
 مندالییهوه پنیان وتبووین لهجیگای بهرز باز مهده بنت
 دهکهوی، ترشی مهخۆ، سماق مهخۆ بنت سپی دهبیت، نهو
 ترسه له هزرمدای جیگیر ببوو، که یهکه مجار که نهو
 خوینم بینی زۆر ترسام لهبهس نهوهی که سالی پیشتر
 لهسهس دیوار کهوتبوومه خوارهوه، من نهو ترسهم ههس له
 دلدا ههبوو و دهموت نهمن نهوه بنم رژاوه، دواي نهوه
 یهک سالی تهواو من نهمویرا لای دایکم باسی بکهم و
 نههیشت بیزانیت چونکه دهموت ههس دهمکوژیت یان

دهمخنکینیت، له باوکم نهدهترسام له دایکم دهترسام،
دموت دهلیت پیتم وتوو که وامهکه و باز مهده، ترشیات
مهخو و سماق مهخو، یان کاتی و ابو بیرم دهکردهوه که
له ئاودهست پهنجهم زور بردووته ناو گیانی خو،
خهیاآلیکی ناخوشم دهکرد و نهدهزانی چیه.

من یهک سال به پیرویو دبوونیکی قورسهوه که هر
مانگیک چوارده روژی دهخایاند، له کاتی پیرویو دبووندا
روژیک پیچ جار دهچووم له ئاودهست شورتکهکم
دهشورد و رامدهوه شاند و به گریانوه دیسان به تهری
لهبهرم دهکردهوه و دهترسام خوینهکهی پیوه بیت، زستانی
ئو ساله لهشانسی من دواي دوانزه سال بو یهکه مجار
لهشاری مهسجدسلیمان بهفر باری، من بهو زستانه و بهو
سهرمایه به شورتی تهرهوه قوتابخانه دهچووم و دهچومه
دهروه و دهچومهوه ژوورهوه، ههموو کات نهخوش
بووم و زگم ژانی دهکرد و رهنگم زهرد بوو، دایکم
نهیدهزانی بو وام و منیش نهدهویرا باس بکهم، سالیکی
تیپهری و ئیمه له شاری مهسجدسلیمان بووین، من لهو
ماوهیهدا نه مهیشت دایکم پیی بزانیته، تاکوو ئو کاتهی
که باوکم کارهکهی گوازارایهوه بو شاری بانه، من لهویش

نهمهئښت دایکم بزانیټ ټوکاتښ له بانه بهفریکی زور
 دهباری و بهفری کولانهکان تاکوو سهربانهکانی دهگرت،
 لهو بهفر و سهرمایهشدا من بههمان شیوه شورتهکه
 دهشورد و لهبهرم دهکردهوه، تاکوو ټوکاتښ هر
 لهگهل دایکم دهچووینه همهم دایکم ټیمهی دهشورد، ټیمه
 پینچ مندل بووین که سی خوشک و دوو برا بووین،
 دایکم یهک یهک ټیمهی دهیشورد و باوکیشم وشکمانی
 دهکردهوه و جلی لهبهرمان دهکرد و دهمانیخهواند، دواتر
 باوکم دهچوووه همهم لهگهل دایکم خویان دهشورد، ټوک
 روژه باوکم که دهچیت دایکم جلی دهشورد که شورتهکه
 من ټیکهل به جلی خوشک و براکانم بیوو، له
 سووچیکهوه باوکم شورتهکه دهبینیت و له دایکم توره
 دهبیت، پی دهلیت تو پیریودی بو ټوک شورتهت ټیکهل به
 جلی مندالهکان کردوه، دایکیشم دهلیت نا خو من پیریود
 نیم، باوکیشم دهلیت ټهی ټوه نییه ټوک شورته خوینی
 پیوهیه، کاتیک دایکم تهماشای دهکات ټهلیت ټوه شورته
 من نییه، ټوه شورته کازیویه دیاره خوی ناسیوه، لهوی
 دایکم و باوکم دلخوش دهبن لهوی که من گهوره بووم و
 خوم ناسیوه و بوومهته میرمندال، ټوک شهوه که دایکم

ئەو ھى كىچ لەو تەمەنەدا زۆر ئاگاى لەو شوپنە ھەستيارەى
 خۆپەتى، بە زۆر دەستيان راكيشام و بردميان بو لاي
 دوكتور، لەوئ دوكتورەكە سەيرى كردم و وتى كە جىي
 نىگەرانى نىيە ھىندىك كەس لە سەرەتاو ھىلكەيان زۆرە
 و ماوھى پىريۆديان درىژخايەنە، دوكتورەكە ھەستى بەو
 نەكرد كە من لە سالىك پىشترەو پىريۆد بووم، بۆيە تا
 ئىستاش لاي داىكم باس نەكردووە كە من سالىك وا بووم
 و لەلای ئەو دەنگم نەكردووە، ئەو يەك سالە
 ئەزموونىكى تال بوو بو من كە ھەموو ژيانى منى شيواند
 كە تا ئىستاش كارىگەريى ماوھ لەسەرم، ھەركات من
 پىريۆد دەبم نازارىكى زۆرم ھەيە و زۆر نەخۆش دەبم و
 حالىكى زۆر خراپم ھەيە و تەننەت ئەو حالەتە
 كارىگەريى لەسەر سىكسىشم داناوە كە ھەزى زۆرم بو
 سىكس نىيە و لەكاتى سىكسىشدا نازارىكى زۆرم ھەيە و
 زۆر ئەزىت دەبم، بۆيە ئەو ھەش واى كردووە كە لە
 سىكس دەترسم و سىكسم پى خوشە بەلام لىي دەترسم،
 ھەروەھا نازارى پشت و قاچم ھەتاكوو ئىستاش لەگەلمدايە
 و لەكاتى مندالبووندا زۆر ئازارم كيشا، ھەرچەندە
 دەيانوت دواى مندالبوون ئازارت نامىنيت بەلام ھىچ

جياوازيهڪي نهٻوو، نازار مڪان وهڪوو خوي ماوه تاڪوو
ئيسٽاش ڪه تهمنم چل و سي ساله هر به ڪاريگري
ئهو نهمونه تالي ميرونداليموه دهنالينم.

ناوم "هاوار"ه،

تەمەنم (۳۹) سألە و لە شارى مەھاباد لەدايک بووم.

من لە بنەمألەيهکى خيزاندار هاتوومەتە دنيا، لە مألەوهمان مندأللى گەورە تر و بچووکتەر لە خۆم هەيه، لەو سەردەمەدا نەماندەتوانى کيشە و گرتەکانمان لەلای دايک و باوکمان باس بکەين يان باسى پيريوڊبونى خۆمان بکەين، بەلام بە خۆشحالبيەوه من خۆشکى لە خۆم گەورەترم هەبوو و دەمتوانى هەموو شتەکانى خۆم لەلای باس بکەم، يەکەمجار کە پيريوڊ بووم لە قوناغى نۆهەمى (سپهەمى ناوەندى) قوتابخانە بووم، هاوین بوو چوو بووم کارنەمى ئەو سألەم وەرگرمەوه، پانتۆليکم لەبەردا بوو کە زۆر خۆشم دەويست، کاتيک هاتمەوه چووم جلهکانم بگۆرم بينيم جلهکانم هەمووى خوینی پيوهيه، منيش زۆر ترسام و بيتاقەت بووم لەو هەش کە پانتۆلەکەم پيس ببوو و لەو هەش بيتاقەت بووم کە چۆن بە دايکم بلایم و چيى پى بلایم، دەشمزانى نە کەوتووم و نە رام کردووه ئەى بۆچى وام لى هاتووه، لە سەرەتا وامدەزانى نەخۆشينيکم گرتووه زۆر نيگەران بووم، تاقەتم زۆر نەهينا چووم بە خۆشکە

گهوره کهم وت، دواتر خوشکه کهم نارامی کردمه وه و
وتی هیچ نیگه ران مهبه نه وه گهوره بوویت و پئویسته
له مهودوا پهرۆ ههلبگریت و شورت و جلی گهرم و
گوره وی له بهر بکهیت هم له ماله وه و هم له دهره وهش
بو نه وهی پهرۆ کهت نه کهوئته خواره وه، نه و رینمایانه
وای کرد که من زور زوو نیگه رانیم نه میئیت و تووشی
نازاری زور نه بم.

به داخه وه ئیمه سیسته می خویندیمان بهو شیوهیه نه بوو
که فیرمان بکهن کاتیک ئیمه پئریۆد ده بین رینماییمان
بکهن و نه ترسین، له وهش که دایک و باوکانیشمان نه و
زانیا ریبانه یان نه بوو پیمان رابگه یهنن بو ئیمه ناخوش
بوو، بو ئیمه که نازارمان بهو پئریۆدیوه کیشاوه، من له
ئیستادا که بیری لی ده که مه وه بیتاقت ده بم که ئیمه
نه مانده توانی له سه ر شتتکی ناوا له گه ل دایکمان قسه
بکهین و ده چووین له گه ل خوشکمان قسه مان ده کرد،
نه گه ر که سه یک خوشکی نه بیته دو بوو چی بکردبایات،
رووی له کوئی یان رووی له کئی بکردبایات، دایکم
ژنیکی کورپه ره ست بوو و هۆکاری نه وهش که
کورپه ره ست بوو نه وه بوو که دوو کوری له ده ست دا بوو

و همیشه نیگه‌رانی ئه‌وه‌ی بوو که ئه‌وانی تریش لهدست
نهدات بویه ئه‌و وزه‌یه‌ی له‌ کورمکانیدا ده‌بیه‌خشی و نازی
ئه‌وانی ده‌کیشا، بۆ ئیمه‌ی کچه‌کانی وا نه‌بوو و تاکوو
ئییستاش براکه‌م زۆر له‌ من به‌نازتره‌، زۆر جار ئه‌حوالی
دایکم له‌ براکه‌م ده‌پرسم هه‌موو رۆژیک پیکه‌وه‌ قسه‌
ده‌که‌ن، براکه‌م پێوه‌ندیان نزیکتر بوو له‌ گه‌ه‌ل دایکم تاکوو
کچه‌کانی، نه‌بوونی ئه‌و پێوه‌ندییه‌ش هۆکاریکه‌ بۆ ئه‌وه‌ی
که‌ که‌متر بتوانی ده‌رده‌له‌کانت باس بکه‌یت له‌ گه‌ه‌ل
دایکت.

ناوم "تمنيا" يىم،

تەمەنم (۳۲) سالە و لە پارىزگاي ئىلام لەدايك بووم.

يەكەمىن ئەزموونى پىريۆدبونى من لە پۆلى دەهەم (يەكەمى دواناوندى (بوو، ئەو و لاتەي كە من تىيدا دەژىم و هاتوچووى تىيدا دەكەم لەگەل ھاوړى و دايك و خۆشكەم لە بوارى كىشه يان گۆرانكارىيە جەستەيىيەكانى ژنان زۆر زۆر شەرميان دەكرد كە لە پىريۆدبون لەگەل كچەكانيان قسە بكەن، بنەمالەي منىش و بەتايىبەت دايكەم ھەمىشە شەرمى دەكرد و لەو بوارانەدا ھىچكات قسەي لەگەلمان نەدەكرد و شەرمى دەكرد، نازانم ھۆكارى چىيە؟ ئايا كۆمەلگايە، دابونەرىتە يان چى؟

يەكەم ئەزموونى من كە لە پۆلى دەهەم (يەكەمى دواناوندى (بووم بنەمالەم لەو بىروايەدا بوون كە ئىمە لە قوتابخانە فېر دەبين و لە قوتابخانەش ھىچ لەو بوارانەدا باسيان نەدەكرد و ئەزموونىكەمان نەبوو، بەلام بە ھۆكارى ئەوھى كە تا رادەيەك من گەورە بىوم و زانيارىم لەسەرى ھەبوو، دەمزانى پىريۆدى چىيە، بەلام بەو جۆرەش

نامادهييم تيدا نهيوو، له مالهوه پهدي بيهداشتيم نهيوو،
ههستيكي زور ناخوشم ههيوو، بويه تاكوو ئيستاش رهم
له پيريودبونه، ئهو كات رووم نهيوو به خوشكه
گهورهكهم بلّيم پهدي بيهداشتيم پي بدات، برا گهورهكهم
كراسيكي تازهي بو خوي كريبوو به هوي ئهوهي تازه
بوو پاك بوو، مقهستيكم برد و چووم بو بالكونهكه بو
ئهوهي كهس نه مييښت، لهوي كراسهكهم له قولهكهيهوه
لهت كرد و بهكارم هينا.

هيوادارم ئهو قوناغه بو كچهكانمان و بو دايكانمان
ناسايي بييت و دايكان راحهتر بو كچهكانيان باس لهو
قوناغه بكن.

ناوم " شروبو" ی،

تەمەنم (۳۳) سالە و خەلکی رۆژەهلای کوردستانم.

من لە بنەمالەیهکی هەشت کەسیدا ژیاوم کە شەش
خۆشک و برایەکم هەبوو، من کچە گەورە ی مأل بووم و
یەكەم ئەزموونی پیریۆدبوونم لە تەمەنی سێزدە سالییدا بوو
کە یەکیک لە تالترین بیرەمەری و ئەزموونەکانی ژیانم
بوو، لەبەر ئەوەی من کچە گەورە ی مأل بووم بنەمالەكەم
زۆر مەزەهەبی و ئایینی بوون، لەگەڵ ئەوەی کە دایک و
باوکم خویندەوار بوون بەلام بەداخەوه بیرکردنەویان بە
شیوەیهک بوو کە دەیانوت هەر کچیک زوو پیریۆد ببیت
بەرەو رووداری دەچیت، بەلام ئەو بیرکردنەوش لە
رووی زانستەوه نەبوو، لەو کاتە ی کە من پیریۆد بووم بە
هیچ شیوەیهک رووم نەبوو لەلای دایکەوه باسی بکەم و
دەمشاردەوه، بەلام بەخۆشییهوه من لەو کاتە ی کە پیریۆد
دەبووم خوینم کەم بوو و بەو هۆکارەشەوه کەم لیم
دەردەکەوت، نەمەتوانی زوو زوو بچم بۆ حەمام یان جلم
زوو زوو دەگۆری دایکم گومانی لێ دەکردم و پێمی
دەوت تۆ بۆ ئەوەندە جل دەگۆری، دواجار بە هەر

به‌دب‌ه‌ختییه‌ک بوو به دایکمم وت به‌لام له‌گه‌ل نه‌وه‌دا که
بیرکردنه‌وه‌ی شتیکی تر بوو کاتیک زانی دروست
هه‌لسوکه‌وتی کرد له‌گه‌ل‌م‌دا، نه‌پرسی که بو زوو پیری‌ود
بووم یان بمباته دوکتور بزانی‌ت هوکاری چیه که من زوو
که‌وتوومه‌ته نه‌و قوناغوه، له بهر نه‌وه‌ی که دایکم
چاوه‌رئی ده‌کرد که من دره‌نگتر له‌و کاته پیری‌ود بجم،
به‌لام نه‌و یه‌ک هه‌فته که تیده‌په‌ری و تا به دایکمم وت
تالترین روزه‌کانی ژیانم بوو، زور ده‌ترسام له‌وه‌ی که
جله‌کانم پیس بییت و باوکم یان براکانم ببینن.

ناوم " قومري " يي

خه لکی رۆژه لاتی کورستانم.

ئهو کاتهی که من پیریۆد بووم به هوی خویندنهوه دوور
بووم له بنه ماله کهم و رۆژیکی زۆر سهخت و دژوار بوو
بۆ من، ئهو رۆژه به زۆر بردمانیان بۆ نوێژی جهماعهت
له مزگهوت منیش په رۆیه کهم هه لگرتوو رۆیشتم، پانتۆلیکم
له بهردا بوو زۆر شل بوو، له ناومراست نوێژه که که
هاتمه ئهم لاهه په رۆوه که به دوامدا بهر بووه عهرز و
پیشنوێژه که که هاته ئه ملاهه پێی پێدا نا و ئهو مامۆستایه ی
که له گه لمان بوو پێی زانی زۆر ناخۆش بوو، تا کوو
ئیهستاش ئهو بیره وه ریه ناخۆشه م بیره ناچینه وه.

ناوم "كوبرا" يىم

خەلكى رۆژ ھەلاتى كوردستانم.

لە تەمەنى شازدە سالىدا چوومە قوناغى پىرىۆدبون،
ئەو رۆژەى كە وام لى ھات لەگەل مالى مام چووبووم
بۆ سەيران، كاتىك چوومە تولىت (w c) زانىم پىرىۆد
بوومە زۆر نىگەران بووم، ئىوارە چوومە مالى خوشكم
پىيم وت، رىنمايىمى كرد و وتى ئەو شتىك نىيە كە تۆ
خۆتى بۆ بىتاقەت بكەيت، قوناغىكە كە ھەموو كچىك
بەسەرى دىت، دواتر فىرى غوسل دەرکردنى كرد،
دواى ئەو پىمى وت برۆ دەست بخەرە ناو ھەموو
پاشكەوتەكانى مألەكەم و دەستى كرد بە ناو ھەموو
نىسك و نۆك و برنج و رۆن و ... ھتد و وتى خىر و
بەرەكەت دەھىنەت بۆ مألەكەم، ئىستا خوشكم لە رووى
دارايىمە زۆر باشە و من پىم واىە ئەو شتىكى راست
بوو.

ناوم "سحررا" یی

خه لکی رۆژ هه لاتی کوردستانم.

من له قوناغی نۆی) سیهه می دواناوهندی (خویندن بووم، له رۆژیکی هاویندا کاتی شهری ئیران و عیراق بوو و ئیمه له گوندیک به ناوی زهرواو لای شاری بانه ئاواره بووین، ژانه زگیکی زۆر توندم گرت، بردمیان بۆ دوکتۆر و لهوئ دهرمانیان پیم دا و هاتمهوه بۆ مالهوه، رۆژی دواتر کاتیک چوومه توالت (w c) بی نیم میزه کهم سووره زۆر ترسام، شهرم دهکرد باسی بکهه و له لای کهس دهنگم نهکرد، دواي چهند جاری تر که وام لی هات نهوکات زانیم که ئههه قوناغیکه که تیی کهوتووم بهناوی پیریۆدبوون.

ناوم "ئىلھام"م،

تەمەنم(۲۵)سالە و خەلکی رۆژھەلاتی کوردستانم.

کاتیک پیریۆد بووم تەمەنم چوار دە سال بوو،
پیشتر دایکم لەسەر پیریۆدبوون بۆمی باس کردبوو و
دەمزانی چۆنە و زانیاریم لەسەری هەبوو، لەبەر ئەوەش
کاتیک پیریۆد بووم شوکە نەبووم و دەمزانی چییە، بەلام
ئێستریسیکی زۆرم گرت، یەكەم رۆژ دەترسام که لەلای
دایکم باسی بکەم، رۆژی دواتر بە دایکم وت، کاتیکیش
پیم وت دایکم زیاتر تووشی ئێستریسیکی کرد چونکه دایکم
خۆی لە تەمەنی حەفدە سالییدا پیریۆد ببوو، بە رای ئەو
زوو بوو که من لە تەمەنی چوار دە سالییدا پیریۆد ببووم،
دەترسا لەوەی که زیاتر گەورە نەبم، کاتیک دایکم ئەو
ئێستریسیکی هەبوو ئەو ئێستریسیکی بۆ من زۆر زیاتر لەو
بوو و ئێستریسیکی زۆرم هەبوو، ئەو رۆژە زۆر
خەفەتم خوارد و تووشی خەمۆکی بووم، نەمتوانی هیچ
شتیک بخۆم و لەگەڵ کەسیشدا قسە بکەم، تاكوو ئەوەی
که چەند جاریکی تر دیسان پیریۆد بوومەوه و ورده ورده
لەلام ئاسایی بوو، کاتیکیش دەرویشتم بۆ قوتابخانە پەدی

بيهداشتيم ههڻه دهگرت، دهتر سام هاور ٽيه کانم پٽي بزائن و
گالتهه پٽي بکن.

ناوم "جهمیلہ" یی

خەلکی رۆژھەلاتی کوردستانم.

من لە بنەمالەیهکی مامناوەندا لەدایک بووم و خانوویەکی بچوو کمان ھەبوو و سەر بانەکە ی گڵەبان بوو، ژیانیکی زۆر سادەمان ھەبوو و ھیچ پێداویستی و کەلوپەلی کمان نەبوو، یەکەمجار کە پیریۆد بووم لەگەڵ ھاوڕێیەکم چوومە حمام، ئەو کات لە مألەوہ حمام نەبوو و دەبوو بچینە دەرەوہ خۆمان بشۆرین و لە کاتی گەڕانەوہم لە حمام ھەستم کرد شتێکی گەرم بەناو لەشمدای دێتە خوارەوہ، ھاوڕێیەکم ناوی "پەری" بوو و بە "پەری" م وت، وتم ئەو ھاوار "پەری" شتێکی گەرم بەناو لەشمدای دێتە خوارەوہ، وتی چیبیە؟ وتم نازانم چیبیە، وتی پەلە مەکە ئیستا دەگەینەوہ مألەوہ بچۆ توالت (WC) و سەری خۆت بکە، گەشتینەوہ مأل من چوومە توالت و ئەویش لەپشت دەرگا کەوہ راوہستا، ھاتمە دەرەوہ وتی چی بوو؟ چیبیە؟ وتم نازانم بەخوا ھەموو ناوزگم بووتە خوین و خوینم لێ دیت، وتم تازە من دەمرم چونکە زۆر پەڕیشان و نارمەت بووم و دەترسام، دوو

مانگ بهر لهوهش خوښکم بومی باس کردبوو که شتیکی ههیه بهناوی پیریۆدبوون بهلام من شعورم پیی نهدهشکا، ئەو هی خوی بۆم باس کردبوو، لهو کاتهدا هەر زۆر ترسام پهری پیمی وت مهترسه ئاخۆ چیه، لهوانهیه شتیکی چوو بیته به لای رانندا، منیش وتم لای رانم نییه، وتی مهترسه هیچ نییه خوی دهوهستیتهوه، نهویش لهمن بی ئەزمونتر، وتم با بچم به" فاته"ی خوښکم بلیم که دوو سال له من گهورهتره و کاتی خوی پیی وتبووم که هەر کات شتیکی بهو شیوهیه روویدا بۆت وهره پیمی بلی، لهو کاتهدا خوښکم له مالی دراوسیهکمان بوو چووم بانگم کرد و وتم وهره فاته پیم وابی پیریۆد بووم زۆر دهترسم، دهترسم زگم پر بووبیته لهخوین و من دهمرم، دواى هات سهیری کرد وتی مهترسه ئەوه پیریۆد بوویت ههموو مانگیک وات لئ دیت، بهلام له کاتی خهوتن پیته دهلیم چی بکهیت، نیوهرو نانمان خوارد و تا کاتی شهو، شهویش نانمان خوارد و تا کاتی خهوتن، لهگهڵ خوښکم زۆرمان یهکتر خوش دهویست دهستمان له ملی یهک کرد و وتی جهمیله گیان پیته خوشه چهند روژ وا بیته، وتم نازانم، وتی ژمارهیهک بلی، منیش وتم پینج، وتی دلنای

پینج، وتم بهلی، وتی دهی پینج دانه دار لهو دارانهی
سهقی مالهکه بژمیره تا بهری بهیانی، وتم بو؟ وتی
ئهگهر پینج دار بژمیریت ههر پینج روژ پیریود دهبیت،
ئهگهر نهیژمیریت تا ده روژ زیاتر وا دهبیت، منیش له
ترسان تا بهری بهیانی روژ بووه له یهکهوه تا پینج له
دارهکانم دهژمارد.

ناوم "ئەسرین" م

خەلکی رۆژھەلاتی کوردستانم.

ئێمە سێ خۆشک و دوو برا بووین، خۆشکەکانم
ھاوتەمەنی خۆم بوون بەلام براکانم گەورە بوون و ژیا
ھاوبەشیان پێک هینابوو، یەکیک لە براژنەکانم لەگەڵ
ئێمدا دەژیا، تەمەنم پانزە ساڵ بوو کە پێریۆد بووم،
یەکمەجار کە چوومە ئەو قۆناغەو شەو بوو و
زەماوەندی دراوسێیەکان بوو، من بە ھۆکاری تاقیکاری
قوتابخانەو لە مائەوە بووم، ژانە زگیکی زۆر قورسم
گرت، لەشم گەرم دەبوو و دیسان سارد دەبوو، وەکوو
جاران نەمابووم و گەرماپێک بە ناو لەشمان هات،
سەیری خۆم کرد خوینیکی زۆر گەرم لە لەشم دەهاتە
خوارەو زۆر نارەحەت بووم، پێشتر بیستبووم کە
پێریۆدبوون ھەبە و ھەموو ژنیک وای لێ دیت زۆر
نارەحەت بووم دەستم کرد بەگریان، چوومە سەربانەکە و
سەیری زەماوەندەکەم دەکرد و دەگریام ھەر سەیری
زەماوەندەکەم دەکرد و دەگریام، سەیری ژنەکانم دەکرد و
دەموت تو بلایی ئەم خەلکە وەکوو منیان لێ هاتبیت، ئەوان

چه ئەزموونیکیان بووه و ئەی ئیستا بۆ ئەوهنده تۆرمالن،
 کچیکی هاوڕیم دراوسیمان بوو چوومه مالی ئەوان وتم
 "مه‌عسومه" شتیکی ئاوا له من ڕووی داوه، وتی من وام
 لێ نه‌هاتوو به‌لام منیش چەند مانگی تر له‌وانه‌یه وام لێ
 بێت، چی بکه‌م چی نه‌که‌م ئەو ڕینماییمی کرد و وتی
 بگه‌ڕێ له‌ماله‌وه بزانه په‌ڕۆی پاکی لێه به‌کاری به‌ینه و
 دوایی به‌ دایکت بلی، کاتیک هاتنه‌وه له زه‌ماوه‌ند
 هه‌موویان وتیان بۆ وات لێ هاتوو بۆ گریاوی، وتم
 ئیستریسی تاقیکاریم هه‌یه تاکوو خۆشکه گه‌وره‌که‌م
 هه‌ستی پێ کرد و وتی هه‌ست ده‌که‌م وات لێ هاتوو،
 ده‌میکه‌یه چاوه‌ڕیم شتیکم پێ بلیت، به‌ خۆشکه‌که‌مم وت
 هاوکاری و ڕینماییمی کرد به‌لام له‌لای دایکم تاکوو چەند
 مانگ باسم نه‌کرد، په‌شیمانم که به‌ دایکم نه‌وت نه‌گه‌ر
 پیم بوتبایا له‌ ڕووی ده‌روونیه‌وه ئەو قۆناغه‌م باشتر
 تیده‌په‌راند، هه‌موو کات زۆر ئیستریسم هه‌بوو بۆ هه‌مام
 کردن و خۆگۆڕینم و نازارم ده‌کیشا و ده‌ترسام، به‌لام
 دوای چەند مانگیک خۆشکم به‌ دایکم وت نه‌گه‌ر چی
 خۆشکم زۆر باش بوو و وه‌کوو دایکم ڕینماییمی کرد.

"رەسولئى"،

تەمەنم (۲۹) سالە و خەلكى رۆژەلەتە كوردستانم.

ئەم ئەزمونەى كە باسى دەكەم دەگەر ئەتەو بە حەق دە
سال پەيش لە ئىستا، ئىمە بنەمالەىكى سونەتى و زۆر
بووین، لە كۆمەلگایە كەدا بووین كە قوناعى خۇناسین و
بالغبوون لە كورەكاندا دەبوو ھۆى دلخۆشى دایك و
باوك، بەلام ئەو قوناعە لە كچەكاندا دەبوو ھۆى
شەرمەزارى و نارمەتى و دەستپەيكى كەشەىەكى زۆر بو
كچەكە و بنەمالەكەى، لەو بارودۆخەشدا ئەگەر كچەك
پەیرۆد ببوايە زۆر زۆر بۆى دژوار دەبوو و ھەم ھەستى
بە شەرمەزارى دەكرد و ھەم ھەستى بە نارمەتپەىەكى
زۆر دەكرد، من دوايەن مندالى مألەو بووم، تەمەنى من و
دایك مەوداى زۆر بوو، بىگومان ھىچكات رووم نەدەبوو
ئەو باسە لەلای دایكە بكەم و ئەویش لە بىرى ئەو دە
نەبوو كە پەوىست بكات رەنمایى و زانیاریمان پەى بەدات،
گلەبەشى لى ناكەم ئەو سەردەمە بەو جۆرە بوو،
خوشكەكەم لە خۆم گەورەتر بوو و برەك زانیارى پەم
دابوو و تاكوو رادەبەك شتم دەزانى، ئەو زۆر

يارمهتیمی دا ئەگینا ئەوم نەزانیبایا و خوینم بدیبایه
وهمدەزانی ئیتر دەمرم، لەو قوناغەدا دەموچاوم زیبکەه
دەردابوو براكەم و گەورەکان دەیانزانی ئەم زیبکانه بۆ
چیه و ئاماژەیهکە بۆ قوناغی بالغبون، هەموویان بە
جۆریک سەیری منیان دەکرد، وەکوو ئەوهی هەلەیهکی
گەوره و گوناحیکی گەورەم کردبیت یان رووداویکی
گەوره بووبیت، ئەو رۆژانه گوشەگیر بووم و تووشی
خەمۆکی ببووم، رۆژیک که هەستام لە خەم کاتیک چوم
بۆ توالت (WC) بینیم جلهکانم خویناوی بووه، دنیا رووخا
بە سەردا ئەوهنده نارمەحت بووم، وتم ئەی خودا چی
بکەم چی نەکەم هانا بۆ کێ بەرم، لە توالتێکە چومە
دەرۆه و بە شەرمەزاری و نارمەحتی و سەركۆلمی
سوور بووهوه و لەرم کردبوو و لیدانی دلم چوو بووه
سەرۆه، هەر چاوم بە خوینەکە کەوت دلم بە جۆریک
لێی ئەدا لەوانەبوو لە سینەم بێتە دەرۆه، رویشتم بۆ لای
خۆشکم و بە شەرمسارییهوه وەکوو ئەوهی تاوانیکم
کردبیت، وەکوو ئەوهی گوناحیکی زۆر گەورەم کردبیت
وهانا بەریم بۆ کەسێک بە خۆشکە گەورەکەم وت و
ئەویش بە پەڕیشانییهوه وتی قەیناکا چی بکەین نیستا خو

نابیت به دایکمان بلنن، به دایکم مهلی دواتر وتی به
 دایکم بلی وتم نا پیی نالینن، چون دهبیت ترسناکه ناتوانم و
 ناکریت پیی مهلی، ئهوش رازی بوو که پیی نهلیت،
 دواتر چوو پهرووی بوم هینا و پارچه پارچهی کرد و
 شورتی بوم هینا و دواتر پیی وتم که ههموو جاریک
 پهرووهکان بهکار بهینم و دواتر بیانشورم، کاتی
 شوردنیا که دههات زور ناخوش بوو، بیزم زور لی
 دهکردن تاکوو دهمشوردن دلم دههاته دهرهوه و هیلنجم
 ددها، ئهوش به دزیهوه کهس نهیت و بمبینیت، وهکوو
 شتیکی قاچاخ دهبوو و دهبوو پیشتر بچووبوومایه سهری
 هممام بدایات بزائم کهسی لی نییه، دایکم خهوتبیتب یان
 کاتیک بیت بهیانی زوو یان نیوه شهو بیت و لهو کاتانهدا
 بمشوردبایات، دواي شوردن ئینجا شوینیک بو
 وشکردهوهی بدوزیبایاتهوه، لهسهر تهناف ههمووی
 دهیبینیت ناکریت و لهمالیشهوه تهره هر وشک نابیتتهوه،
 لهمالهوه زور بووین و حهوشهیهکمان ههبوو له پشتتهوه
 دوو دانه داری تیدابوو، دهچووم دهمدا بهو دارانهدا و
 دهرگای حهوشهکههم قوفل دهکرد و کللیهکههم حهشار ددها
 بهلکوو کهس نهچیت تاکوو لهو پهروویه وشک دهبیتتهوه،

بەردەوام پاسبەوانی دەبووم و زوو زوو سەرم لێ دەدا
 کە ی وشک ببیتەوه و بیهێنەمه ژوورەوه، بە ئیستریسیکی
 زۆرەوه و بە نیگەرانی و دلەراوکییەوه سەردانم دەکرد
 بەلکوو کەسێک بە لای دەرگای حەوشەکەدا برۆیشتایە
 ومختوو دلم بوەستیت و دەموت ئیستا پەرۆمەکه دەبینیت،
 زۆر ئەزموو نیکی تال و ناخۆش بوو، هەندیک کەس بەو
 رۆژانە ی پێدەکەنیت بەلام من ناتوانم پێی پێیکەنم ئەو مەندەم
 ئازارم کێشاوه، دواجار پاش ماوه یەک لەم رووداو و
 نیگەرانییانە من هاتوچووی حەوشەکە ی پشتهوم دەکرد و
 پەرۆمەکانم هەلدەخست، دایکم پەرۆمەکانی بینی و پێمی
 زانی، نەدەکرا ئەو شتە بشاردریتەوه، ئیتر خۆشکەکم بە
 دایکمی وت کە منداڵە و نازانیت شت بشۆریت نەخۆش
 دەکەویت، پاک نایشۆریت کورەکانیش هەن پێی عەیبە، با
 پەرۆ نەشۆریت و پەدی بێهەشتی بو بکرین، دایکم پەدی
 بێهەشتی بۆم کەری و بۆمی هیناوه دای بەدەست
 خۆشکەکمەوه ریک نەیدا بەدەست خۆمەوه، سنووریکی
 زۆر لە نێوانماندا هەبوو وەکوو ئەوهی کە باوکیک
 چوویت بۆمی کربیت، چەندە ترسناک بوو هەر وابوو
 جیاوازی نەبوو، دایک و باوک وەکوو یەک وابوون

لهگه‌ل منداله‌کاندا سنووریکی زوریان هه‌بوو، لهم دوایاندا بریک گۆرانکاریی به‌سه‌ردا هات و توزیک باش بوون، به‌لام ئه‌وکات زور ناخۆش بوو و هه‌ستم به‌گوناحیکی زور گه‌وره ده‌کرد، هه‌ستم به‌که‌می خۆم و به‌دبه‌ختی ده‌کرد، دایکم شیوازی به‌کاره‌ینانی په‌دی بیه‌داستی نه‌ده‌زانی و وایدزانی یه‌ک دانه به‌شی مانگیک ده‌کات، کاتیک من به‌سته‌که‌م ته‌واو کرد ئه‌و مانگه‌ بو مانگی داها‌توو خۆشکم پیی وت بو په‌دی تر پیی ناخۆش بوو و وتی بو مه‌گه‌ر چۆنه ده‌بی‌ت هه‌موو مانگیک یه‌ک به‌سته به‌کار به‌ینیت، ئه‌و هه‌ر نارمه‌حت بوو له‌وه‌ی من پیریۆد ببوم و پیی ناخۆش بوو و کیشه بوو بو من، بو ئه‌وه پێیان ناخۆش بوو که ئه‌گه‌ر کچیک پیریۆد ده‌بوو گه‌وره بی‌ت.

له بیرمه کاتیک بو مه‌مکم ده‌ره‌ینا نه‌مه‌دو‌یست دایکم بمبات بو حه‌مام بمشۆریت، ده‌موت دایه تو مه‌یه هه‌ر ده‌هات به زوری کاتیک مه‌مکی بینی زله‌یه‌کی پێدا کیشام و وتی زوو جارێ گه‌وره نه‌بی‌ت، ئینجا ئیستا بموتایه پیریۆد پیمی زانی و شه‌رمه‌زاری و خه‌جاله‌تی و نارمه‌حتی و خۆشاردنه‌وه ده‌ردیکی گه‌وره بوو له

كۆمەلگادا بۆكچ، دوای ئەوه كه بۆ خۆم جیرهی رۆژانهم
كه پێیان دەدام بۆ قوتابخانه، كۆم دهكردهوه و مانگانه
پهدی بیهداشتیم پێی دهكری.

ناوم "گولالم" یی،

تەمەنم (۴۷) ساله و خەلکی رۆژەهلای کوردستانم.

ناخۆسترین ئەزموونی ژیانم قوناغی پیریۆدبوون و
خۆناسینم بوو، من له تەمەنی پازده سالیدا پیریۆد بووم، به
هۆی ترس و شەرمهوه نەمدەتوانی له لای هیچ کەس
تەنانت دایکیشم باسی بکەم و دەمشاردەوه و خۆشم
ئەزموونیکم نەبوو، بهو هۆکارهوه بۆ من قوناغیکی زۆر
دژوار بوو.

پاش سێ جار پیریۆدبوونم هەر له تەمەنی پازده سالیدا
به میزد میان دا.

ناوم "پهريا" يه،

تههمنم (۲۳) ساله و خه لکي رۆژ هه لاتي کوردستانم.

من يه کهم ئەزمووني خۆناسينم له تههمني شازده سالیدا بوو، من پيشتر زانیاریم له سهه قوناغی پیریۆدبون هه بوو که مامۆستای پۆلی پینجهمی سههه تاییم لهو بارهیهوه قسهی زۆری بۆمان دهکرد، ئەوه بوو به هۆکاری ئەوهی که کاتیک خۆم پیریۆد بووم زۆر هاوکاری بوو بۆ من، دیاره یه کهم جار ئیسترێسم زۆر بوو و دهترسام چونکه ههستیکی زۆر ناخۆش بوو، به لām چونکه زانیاریم له سهه ی هه بوو توانیم له گه لای رابیم، به لām دواي ماوهیه کیش دایکم پێی زانی و رینماییمی کرد و پیرۆزبایی لیم کرد و نازاری زۆرم نه کیشا.

ناوم "سرحمر"م،

تهمهنم (۲۷) ساله و خه لکی رۆژ هه لاتی کوردستانم.

من یه کهم ئەزموونی پیریۆدبونم له تهمهنی دوازه
سالیدا بووم، به بۆنه ی رۆژی له دایکبوونمهوه له گه ل
بنه ماله کهم رۆیشتبووین بۆ سهیران، پنیشتەر مامۆستا کهم
باسی پیریۆدبوونی بۆمان کردبوو، به لام هیچ ناماده ییم
نه بوو ئەو رۆژه له سهیران بۆ یه کهم جار پیریۆد بووم،
نازاریکی ناو زگم گرت، ته نیا که سیک توانیم په نای بۆ
به م خوشکم بوو، ئەویش زۆر به باشی رینماییمی کرد و
دوای چه ند رۆژ به دایکمی وت، دایکم هات بۆ لام و زۆر
رینماییی و قسه ی بۆم کرد و پیرۆزبایی لیم کرد.

من ناوم " شاناز" م،

تەمەنم (۴۸) سالە و خەلکی رۆژھەلاتی کوردستانم.

یەكەم ئەزموونی من لە تەمەنی سێزده سالیدا بوو،
هاوین بوو بەیانیهك كه له خەم هەستام هەستم کرد
هەموو گیانم تەرە، چوو مەتوالیت (WC) و سەسەرم کرد
جلەکانم هەمووی خوینە زۆر ترسام، لە ترسا نەمدەزانی
چی بکەم، لە تاوا جلەکانم گۆری و شۆردنم، بە ترس و
لەرزەوه هەتا ئەو جلانەم وشک کردنەوه تاکوو ئیوارە
ترسیک چوو بوو دڵمەوه لەوانە بوو بمرم، یەکیک لە
ناخۆشترین رۆژەکانی ژيانم بوو، لەگەڵ خوشکەكەشم
زۆر نزیک نەبووم، لە کۆلانی کەمان کچیکي هاوڕیم
هەبوو تۆزیک سەر بەدەرەوه بوو و شتی دەزانی، کاتیک
لەلای ئەو باس کرد پیکەنی و بە زمانیکی عەوامانە وتی
ئەوه قاعیده بووی، وتم چی بکەم، وتی هیچ مەكە پەرۆ
هەلبگرە و خۆت زوو زوو بشۆرە بەلام بەدايكت نەلێیت
ئەتکوژیت، ئەویش ئەوهندەي تر ترساندمی، بیرەوه ریهکی
زۆر تال بوو که قەد لە بیرم ناچیتەوه، بۆیه بریارم دا که

له داھاتوودا مندالم ھەبوو نایتەرسینم بۆ ئەوھى لىم نزیك
ببیت و ھەكوو من تووشى ئازار نەبیت.

ناوم "ئارەزوو"،

تەمەنم (۴۳) ساڵە و خەلکی رۆژەلانی کوردستانم.

من لە بنەمالەیهکی پێنج کەسیدا لەدایک بووم و خۆم
یەكەم مندال و كچی گەورەى مأل بووم، دوو برام لەخۆم
بچووكتەرە، یەكەم ئەزموونی پیریۆدبوونی من لە تەمەنی
سێزده ساڵیدا بوو، شەری نیوان ئێران و عێراق بوو، بە
ئاواریی لە شاری بۆکان بووین، جێزنی قوربان بوو،
جاییکی رەنگی شینی ئاسمانیم لەبەردا بوو لەگەڵ براکانم
یاریم دەکرد، جەگانم خوێناوی ببوو من پێم نەزانیبوو
دایکم بینیبووی بانگی کردم و منی برده حەمامەكە و
جەگانى بۆم گۆرى و پەدى بێهەشتى پێم دا و هەموو
رێنماییهكانى پێم وت، من هیچ ترسێكم نەبوو لەبەر
ئەوهى كه له قوتابخانه بۆمانیان باس كردبوو و ئێنى
شارەزا بووم، دایكیشم پێشتر بۆمى باس كردبوو و پێمى
وتبوو كه هەركات وات لى هات هیچ ترست نەبیت و
زوو خۆم ئاگادار بكەرەوه، بۆیه كه من هیچ ترس و
شەرمێكم لەو قوناغەدا نەبوو.

دایکی ناشتی، به هوکاری تایبیت خوئی

نهناساندووه.

نهموونی بهکم جاری پیریؤدبوونی ناشتی له زمانی
دایکیهوه باسی دهکات.

ناشتی تهمهنی حهفده ساله و له بنهمالیهکی چوار
کسیدا هاتووته دنیا و دووههم مندالی مالهوهیه، له
تهمهنی چوارده سالیدا شهویک له مالی باوکم دهخوویت،
بهیانی که له خمو ههلهدستتیت جلهکانی خویناوی دهبیت و
برازاکهم دهیبینتیت و به ناشتی دهلئیت جلهکانت خویناوییه،
ئهویش جلهکانی دهگوریت و ناهیلئیت کهس بیبینتیت، تاکوو
ئهوکاتهی که هاتهوه مالی خویمان و پیمی وت که شتیکی
وای بو پیش هاتوووه، منیش ماچم کرد و پیم وت که
نیگهرا نهبیت و نهترسیت، ههموو رینماییهکانم پی دا و
پیداویستیهکانیم بو دابین کرد، پینسترههموو
پیداویستیهکانیم بو ئاماده کردبوو دهمزانی که نزیکه
لهوهی بگاته ئهو قوناغه، وای چهند روژ چووم جلی
کووردیم بو کری، بو ئهوهی هیچ ترسکی نهمینتیت.

ناوم " لميلا" يى،

تەمەنم (۴۱) سالە و خەلكى رۆژھەلاتى كوردستانم.

يەكەمجار كە پىريۆد بووم چوارده سالم بوو، رۆژى
هەينى بوو دايكم و خوشكە گەورەكەم چووبوون بۆ
ھەمامى دەرەو، كاتىك كە لە خەو ھەستام ھەستم بە
تەرى كرد، زانيارىم لەسەرى ھەبوو، لەبەر ئەوھى كە
يەككىك لە ھاورىيەكانم پىشتەر واى لى ھاتبوو و من
دەمبىنى كاتىك پەرۆوھەكانى دەشۆرد، كاتىك سەيرم كرد
وتم منيش وەكوو ئەوم لى ھاتووه، گەرام بۆ پەرۆ،
دەگەرام پەرۆيەك بدۆزمەوھ لە شىوھى پەرۆى
ھاورىيەكەم وامدەزانى لەوھ نەبىت بەكار نايات، زۆر
گەرام شتى وام نەدۆزىھو، ناچار بووم پەرۆيەكى تر
بەكار بەنم، دواتر بىرم لە قسەكانى دايكم و ئەوانى تر
كردەوھ كە لە ناوياندا باو بوو و دەيانوت كاتىك وات لى
ھات دەست بكەيت بە ناو پاشەكەوتەكانى مألەوھدا، وكوو
نيسك و نووك و برنج و... ھتد بۆ ئەوھى كە دەستاوم
خۆش بىت، دواى ھەوت مانگ دايكم پىي زانى
بەيانىيەك كاتىك لە خەو ھەستام جىگاي خەوھەكەم سوور

کردبوو، گویم لی بوو دایکم به ئەسپایی به باوکمی دەوت
هیچ دەنگ مەکه، هیچ دەنگێک نەکرا بەلام لەو دەوا
کاتێک دایکم دەیزانی پیریۆد بووم ئەو کاتە باو بوو
بیزیان لەو ژنانە دەکرد که پیریۆد رینگای هیچی پی
نەئەدام، نەیدەهێشت لەسەر بەرمالی ئەوان نوێژ بکەین
یان دەست بوو هیچ شتێکی تر ببەین و هەموو شتێکیان
لێمان قەدەغە دەکرد، ئینجا ئەو بوو بە ھۆکاری ئەو
که من مانگانە پیریۆد بوومایا دەشاردەو، لەژێر ئەو
پەرۆهی که هەلمدەگرت پارچەیهک نایلونم دادەنا بوو
ئەو هی که درەنگ تەر ببیت و زوو زوو نەچمە ئاودەست
و ئەوان هەست نەکەن من پیریۆد بووم، دواجار پەرۆه
پیسەکانم دەبرد لە کونیکدا دەشاردەو.

ناوم "سورهیا" یی،

تەمەنم (۴۹) ساڵە و خەڵکی رۆژەهەلاتی کوردستانم.

یەكێك له تالترین ئەزموونەکانی ژیانم کاتێک بوو
کە بۆ یەکەمجار پیریۆد بووم، تەمەنم دوانزە ساڵ بوو
کاتێک کەوتەمە ئەو قۆناغەوه، ئەو کاتە هیچ
پیداویستییهکمان نەبوو، لە بەیانیهکی زستاندا کاتێک لە
خەو هەستام جەگەم و جیگاگەم هەمووی خویناوی ببوو،
ئەو کاتەش نەدەبوو کەس پێی بزانی ت چونکە شەرم
دەکرد و دەترسام، نەمدەزانی ئەو پەتوانەهی کە خویناوی
بوو چی لێ بکەم، هاتە دەرەوه بەفریکی زۆر باریبوو،
دوانزە ساڵم بوو زۆر ئەقلم بە شت نەدەشکا، بە خۆم
دەوت چی بکەم کە دایکم و براژنم نەزانن چونکە
هەوشەکانمان نزم بوون و مالی دراوسێکانیشمان دیار
بوون و لەوانیش دەترسام بزانی، نوینهکانم هینانە سەر
هەوزەکە و بە هەر حالێک بوو توێژیک خوینهکەم لێ
کردنەوه، کاتێک لەسەر هەوزەکە هەستام بەفرەکەهی
ژێرم هەمووی سوور ببوو، زۆر ترسام نەمدەزانی چی
لەو بەفرە بکەم، هەرچی بەفرم ئەکردهوه بەسەریدا هەر

دیار بوو، به هەر چۆنیک بوو به بهفرمه که شاردمهوه و
دوای ماوهیهک دیسان دهرکهوتهوه، جلهکانم ههمووی
خویناوی ببوو، چوومه ژوورهوه جلهکانم گۆری و ویستم
بیانشۆرم بهلام نهمدهزانی له کوئی وشکیان بکهمهوه،
قوناغیکی زۆر ناخۆش بوو، دایک و براژن نهزانییت و
جلهکانیشمان ئهوهنده کهم بوو که ئهگهر بمانشۆردبا هیچ
نهبوو لهبهری بکهینهوه، پهدی بیهداشتی نهبوو، ئهگهر
پارچه پهرویهکمان دهست بکهوتبا و بهکارمان بهینایه،
زۆربهی کاتهکان نهماندهویرا دابنیشین و دهرساین چۆنکه
زهوین و جلهکانمان پیس دهبوون، سالیکی تئیههریبوو که
دایکم پیمی زانی.

لهو سهردهمهدا کاتی پیرۆدبوون تووشی کیشه و
نارمهتی زۆر دهبووین.

به هۆکاری تایبەت خۆی نەناساندوو.

یەکیک لە تالترین بیرە وەر بیهکانی من ئەو قوئاغەیه که پێی ئەلێن پیریۆدبوون، باوەژنم هەبوو و لە تەمەنی دوانزە سالییدا دامیان بە شوو و دامیان بە برای باوەژنەکم، ماوەی پینج مانگ بوو لە مالی میدەکهەم بووم که پیریۆد بووم، زۆر ترسام چونکه هیچ کەس بۆمی باس نەکردبوو که قوئاغێک هەیه بە ناوی پیریۆدبوون و کاتیک که وام لی هات چوومه مالی دراوسێیهکمان زۆر بەزەیی پیمدا هاتەوه و وتی چۆن تۆ تاکوو ئیستا نەبوویت و ئیستا وات لی هاتوو، دراوسێیهکمان زۆر باش بوو و زۆر رینماییمی کرد که چۆن شۆرت لەبەر بکهەم و پەرۆ هەلگرم، من که پینج مانگ لەلای میدەکهەم بووم هیچ هەستیکێ ژن و میدایهتیم نەبوو و هیچم نەدەزانی، زۆر یارمەتیمی دا و هاوکارم بوو.

ناوم " سايدا"ير،

تمهه نم (٤٨) ساله و له ئيلام لهدايك بووم.

يهكئيك له تالترين ئهزموونهكاني ژيانم ئهو كاته بوو كه چوومه قوناغي بالغبوونهوه و پيريؤد بووم، كاتي شهري نيوان ئيران و عيراق و بومباران كردن بوو، يهكهمجار كه پيريؤد بووم، لهگهله ئهوهي كه چوار خوشك له خوم گهورهترم ههبوو، بهلام بهداخهوه زور شهرميان دهکرد و ههچكاميان لهمبارهيهوه بوميان باس نهکردبوو، كاتيك جهستهي خوم بيني خويناو ي بوو وامدزاني بههوي ئهو شهروهيه ترساوم يان شتيكم لي دراوه خوينزيژيم كردوه، چووم بو پشت تهپولكهيهك دوور لهو شوينه ي خيمه مان لي دابوو، به گهلاي دار خوم پاك كردهوه و چووم، پاش كه ميكي تر بينيم ديسان خوين ديت، جاريكي تر به گهلا و به بهرد دهستم كردهوه به پاك كردهوهي خوم، گهيشتمهوه خيمه كه بينيم جلهكانم ههمووي خوينه نهمدزاني چي بكهم، تاكوو چند سال هه پارچه پهرويهكم دهست بكهوتبا بهكارم دههينا، دواي چند سال دايم پئي زانيوو و كاتيك بوم باسك كرد زور بوم گريا.

ناوم "سحررا" یی،

تہمہنم (۳۹) سالہ و خہلکی رۆژہہ لاتی کوردہستانم.

من له بنه مآلهیه کی سێزده کەسیی زۆر ههژاردا له دایک
بووم، دایکم له بهر ئهوهی که کوری بییت ههموو سألێک
مندالێکی دهبوو و ئهویش کچ دهبوو، من دواى چوار کچ
هاتبوومه دنیا و پینجهمین کچ بووم، خوشکه گهوره کهم
مردبوو و ئهوهی دواى ئهو ببوو خوشکه گهوره مان،
باوکم که سێک بوو که هیچ حسانیکی بۆ کچهکانی نه ده کرد
و ههموویانی به چاویکی سووک و بیکه لک سهیر ده کرد،
هیچ ئهرکیکی مآلهوهی له ئهستو نه ده گرت، ههموو ژیان
به دایکم و کچهکان بهرئ ده کرا، لهو نیه نه ده شدا من به
تہمہنیکى زۆر که مہوه ببوومه پیاوی دهره وه، ههموو
شتومهک کرینهکان و کرینی پینداویستیهکانی مآلهوه له
ئهستوی من بوو، به گهرما و سهرمادا رۆژیک چهند جار
دهچوومه بازار بۆ کرینی پینداویستیهکانی مآلهوه مان،
ههموو بهیانیهک سى بۆ چوار کاتر مێر دهچوومه
نانهواخانه و له نۆرهی نان دهههستام، یهکیک له تالترین

ئەزمۇنەكانى ژيانم ئەو قۇناغە بوو كە پىي دەلئىن قۇناغى
بالغىبون و پىرىودىبون.

تاكوو بەر لەوہى بگمە ئەو قۇناغە و پىرىؤد بىم
هاتوچوو كردنم بۆ دەر موه و شتومەك كرىنەكانم باش
بوو، نازارەكانى من لەو كاتەو دەستى پىي كرد كە پىرىؤد
بووم، خوشكە گەورەكەم شورتىكى پىم دا و بەپى ئەوہى
هېچ رىنمايىەكم بكات، شورتەكە زۆر لەلام جوان بوو دلم
نەدەهات لەبەرى بكەم تاكوو ئەو كاتەى پىرىؤد بووم،
بەھوى ئەوہى كە ئەو خوشكانەم لە خۆم گەورەتر بوون
دەمزانى شنتىك ھەيە لەناو ژنان بە ناوى پىرىؤدبون و
خوئىيان لى دىت، خوشكىكم ھەموو جار نازارىك
دەيگرت بۆى دەكەوت، لەگەل ئەوہى كە ھىچكات باسى
ھىچيان بۆم نەكردبوو بەلام خۆم ھەستم پىي كردبوو،
كاتىك خۆم وام لى هات زۆر لىي نەترسام بەلام
ناخوشىيەكەى بۆ من ئەوہ بوو كە زۆر لە مال دەچوومە
دەر موه و پەرو ھەلگرتن و ئەو شتانەم نەدەزانى،
خوئىنەكە ھەروا بە لەشما دەھاتە خوار موه، زوو زوو
دەچوومە توالت (WC) خۆم دەشۆردەوہ، ئەو كاتانەى كە
دەچوومە دەر موه زۆر بۆم دژوار بوو و خوئىنەكە بە

لهشما دههاته خوارهوه، روژيكيان له دم دهرگای
 نانهواخانهكهدا لهگهل دوو/سى ژن دانيشتيووم، كاتيک
 ههستامه سهريئ ژيرم سوور بيوو، يهکيک له ژنهکان
 پي زانی که زور بوم ناخوش بوو و وهکوو مردوو سارد
 بوومهوه و دموت ئيستا ئهو ژنه له دلي خویدا وادهزانيئ
 من لهشفرۆشم، ئيستا ناخو چهنده شتي ناشرين پيم بلئيئ،
 له دلي خومدا دهيان بييرى خراپم دهکردهوه تاكوو چهند
 مانگيش که ئهو ژنم دهبيني خوم لي دهشاردهوه، ههستم
 دهکرد من له پيش چاوى ئهو کچيکى خراپم بويه خوم
 دهشاردهوه، تا دواى ماوهيهک فير بووم که دهبيئ پهرو
 ههنگرم، نهمدزانی چون ههليدهگرن، دهچووم تاکه
 گورهويم دههينا لولم دهکرد و لهناو گيانی خوم توند
 نهکرد، ئيتر ههموو خيالي من بيووئهوهی که تاکه
 گورهويه نهكهويته خوارهوه، دواتر که تاکه گورهويهکه
 زور پيس دهبوو و دهچووم دهخسته ناو ئاوهرۆی
 هممهکهمانهوه، چهندين جار ئاوهرۆکه دهگيرا و دايکم
 شتي تي رو دهکرد و تاکه گورهويهی دهردههينا هاواری
 نهکرد و دهيوئ تاکه گورهوى بو دهخنه لولهی ئهو
 هممهوه، دواى ئهوه تاکه گورهوى نهما له مالمان هاتم

پارچه پەرۆم باریک بری و وهکوو تاکه گۆر هویهکه لوولم دهکرد و لهناو گیانی خۆم توند دهکرد که زۆر پیس دهبوو نهمدهشۆرد، کاتیک ژوورهکه چوڵ ببوايه زوو پەرۆکهه لهناوگهلم دهردههینا و دهمنایه دهوری چراعه لادینهکههیا، پەرۆ خویناویهکهه وشک دهکردهوه و لهناو گیانم توند دهکردهوه، دواى ماوهیهک ئیتر فیر ببووم که پەرۆکه فری بدهم و ههموو جار پەرۆی خاوینم ههلهدگرت تاکوو ئهم دوايانهش ههر بهو شیوازه لوولم دهکرد، تاکوو ئهو کاتهى فیری پهدى بیهداشتی بووم وههلمدهگرت.

دواى ئهوه ئینجا مههمکم کرد، ئهویش بوو به بهلایهکی تر بو گیانم، لهبیرمه یهکهه جار که له حمام به دایکم وت، وتم دایه سنگم ئیشیت و وتی پی نهگهیت مههمک دهردهکهیت، مههمکم خر بوو کاتیک دهچوومه دهرهوه به جلئیکی شرۆلهوه نهمهزانی چۆنی بشارمهوه.

ناوم " ئازاده" يى،

تەمەنم (۴۵) سالە و لە ئىلام لەدايک بووم.

من يەكەم مندالى مالهوم و لە تەمەنى سىزده سالى
چوومه قوناغى بالغبوون و پىريۆدبوون، ئەو كاته شەرى
نيوان ئيران و عىراق بوو، لە كيو لەناو خيمەدا ژيانمان
دەکرد، زستان بوو و سەرمايەكى زۆر بوو و منيش هيچم
لەسەر پىريۆدبوون نەدەزانی، رۆژيک كە پىريۆد بووم
خەرىك بوو شىت بىم نەمدەزانی چە بەلایەكەم بەسەردا
هاتوو و وامدەزانی نەخۆش كەوتووم و توانای دەربىرئىم
نەبوو، ئازار و ياو و لەرزىكى زۆرم گرتبوو، لە
سووچىكى خيمەكەوه پەتوويەكم بە خۆمدا دابوو و خۆم
كو كەردبووه، بنەمالەيهكى زۆر بووین و فریای ئەوان
دەكەوتن و لەو قوناغە ناخۆشەى ژياندا كەس لەبىرى مندا
نەبوو، تاكوو پوورم كە دوو سال لە من گەورەتر بوو
هات بو لام و كە منى بينى تىگەيشت منيش بە گریانەوه
وتم نازانم بو وام لى هاتوو نىستا من چى بكەم، وتى
هەموو ژنان و ايان لى دىت خۆپت بىتاقەت مەكە، چوو
پەرۆى بو هينام و هەموو رىنمايىهكى كرد.

ناوم "هومریلا"ی،

تەمەنم (٤٨) ساله و خەلکی رۆژ هەلاتی کوردستانم.

یەكەم ئەزموونی من بۆ چوونە قونای بەلغیون و پیریۆدبونەو لەتەمەنی سێزدە سالییدا بوو، ئەو رۆژە یەكەم و ئام لێ هات لە كۆلان خەریکی یاریکردن بووم و هەستم كرد قاچم خویناوی بووه، چووم قاچم شۆرد و جەكەم گۆری و چوومەوه كۆلان بۆ یاریکردن، چەند جارێك بەو جۆره دەچووم قاچ و شتم دەشۆردەوه و جەكەم دەگۆری و دەمشۆرد و هەلمدەخستن، دایكیشم هیچ لێرسینەوهی نەدەكرد كه بزانییت ئەمە چیه، بەس ئەوەندە ی لێ پرسیم ئەو هەموو جەكەم چیه شۆردووتە منیش وتم یاریم كردووه پێس بوون و شۆردوونم، پێم عەیب بوو لە كەس بپرسم بزانی ئەمە چیه، هەموو رۆژێك هەر درێژە ی هەبوو و خوینم لێ دەهات، نە لەلای هاورپیهكەم و نە لەلای دایكەم باس نەكرد، تاكو ئەو كاتە ی چوومە تەمەنی چوارده و پانزە سالییهوه و مامۆستایەكەم بوو زۆر بە جوانی هەمووی بۆمان باس كرد، رێنماییانی كرد و ئینجا بەخۆمدا هاتەوه كه ئەم

چهند ساله من چهنده گوناح بووم و هيچم نهزانيوه و نهو
ههموو نازارهم كيشاوه، ههر نهو كاته بريارم دا نهگهر
ههركات ههر كچيك لهو بارهيهوه پرسيارى ليم كرد
بهباشى ههموو رينمايهكى بكهم يان نهگهر خووم كچم
ههجوو پيش نهوهى كه بچيته نهو قوناغوه ههمووشتيكى
پي بلنيم و رينمايي بكهم، تا وهكوو خووم نهو ههموو نازاره
نهكيشنيت.

نهو روژه بو من تالترين روژ بوو كه نهمدهزاني بو وام
لى هاتووه و نهمدهويرا لهلاى كهس باسى بكهم و دهرسام
دموت لهلاى دايكم باسى بكهم ليم دمدات.

ناوم "فاتمه" یی،

تهمنم (۵۴) ساله و خه لکی رۆژ هه لاتی کوردستانم.

یه کهم ئەزموونی قوئاغی بالغوون و پیریۆدبوونی من له تهمنی پانزه سالییدا بوو، ئەو کاته شهرم و شکۆ له ناو بنه ماله کاندای زۆر باو بوو و هیچ کەس لەو باره یهوه هیچ باسیکی نەده کرد، لەسەر عەشقی و ئەوین و خۆشەویستی دەمانزانی چییە، بەلام نەماندەزانی پیریۆدبوون چییە، یه کهمجار که پیریۆد بووم زۆر بۆم ناخۆش بوو، ژیر کراسیکی خۆم هینا هه لمگرت له بهر ئەوهی پیس نه بم، یه کهمجار که وام لی هات تاکوو دواي شهش مانگ وام لی نه هاتهوه، دواي ئەو شهش مانگه که وام لی هاتهوه له گه ل هاورپییه کانم قسه م کرد و فیر بووم، پرسیارم لی کردن ئیوهش واتان لی دیت، وتیان ئیمهش و امان لی دیت، وتم ئەهی چی ده کهن، وتیان ئیمه جیره ی رۆژانه مان کۆ ده کهینه وه و په رۆی پئی ده کړین و به کاری ده هینین، هه موو جار ده مانشۆرد و له سه ربان هه لماندەخست تاکوو وشک ده بووه و هه لماندەگرت بۆ جاریکی تر و به کارمان ده هینایه وه.

ناوم " مرنیج" ،

تەمەنم (۵۳) سالاھ و خەلکی رۆژھەلاتی کوردستانم.

تالترین بیرەو مریبەکانم قوناغی مندالی و خوناسینم بوو،
تەمەنم نزیک بە دوانزە سال بوو بە میدمیان دا و ئەو
رۆژە هی هاتن مارەم بکەن چوومە ناو کەنووی ئاردهو
خۆم شاردهو و دایکم هات منی دۆزیهوه و لە ناو
کەنوومکە دەرمی هینا، باوکم وتی ئەگەر نەیهت مارە
بکەن دەیکوژم، زۆر ترسام و میدم کرد، سال و نیویک
لەلای میدەکەم بووم و دوای ئەو ماوه چوومە قوناغی
خوناسین و پیریۆدبوونەوه شەوانە لە ترسی میدەکەم
دەچوومە ژیر لانکەهی مندالی براژنەکەم خۆم دەشاردهوه،
شەویکیان مندالەکە گریا و من لە ژیر لانکەکەدا بووم،
براژنم کاتیک هەستایهوه مەمک بدات بە مندالەکەهی قاچی
درا لە قاچم زۆر ترسا و وتی ئەو شتە چیبە لە ژیر ئەو
لانکەیهدا.

ناوم " فاتمە" يى،

تەمەنم (۴۵) سالە و خەلکى رۆژ ھەلاتى کوردستانم.

من کچە گەورەى مال بووم و دايکەم لە ھەموو شتتیکەم بە
پەلە بوو، لە خەتەنەکردنم، لە مێردکردنم، لە کارکردنم،
من لە تەمەنى سێ سالیدا خەتەنە کراوم و ھەر کاتیکە
لەلای ئەو مألەوھە تێپەر دەبووین ئەو ژنەمان دەبینی
خەتەنە دەکات ئیمەى دەترساند و دەیوت رۆژیک دین
بۆلام بتان بێرم، ئیمەش زۆر لێی دەترساین تاکوو رۆژیک
دایکەم بە فیل منى برد و وتى وەرە گوچکەت بۆ کون
دەکەم، بەلام کە چووینە ئەوئ خەتەنەمیان کرد، ھەستم
دەکرد نازاریکەم ھەبە بەلام نەمەزانی لە کویوھە و لە
نازارى خۆم ھاوارم دەکرد و گازم لە دەستى دایکەم
دەگرت.

لە تەمەنى دوانزە سالیدا چوومە قوناعى خۆناسین و
پیریۆدبوونەو، لە تەمەنى سێزە سالیدا بە مێرد درام
بەلام بە شێوھى ژن بە ژن بوو و زۆر لە مێردەکەم
دەترسام و نەمەزانی چى بکەم و چۆن ھەلسوکەوت بکەم

لهگهلی، له تهمهنی پانزه سالیډا مندالم بوو که دوانه
بوون و همدووکیان مردن، دواى ئهوه ههر زوو
دووگیان بوومهوه و کوریکم بوو، دواى ئهویش زور زوو
دیسان دووگیان بوومهوه و کچیکم بوو، تالترین
قوناغهکانی ژیانی من کاتی مندالی و خوناسینم بووه .

ناوم "مرعسوم"م،

تەمەنم (۴۳) سالە و خەلکی روژ هەلاتی کوردستانم.

من له تەمەنی سێ سالییدا خەتەنە کراوم، زۆر درەنگ
چوومە قوناغی خۆناسین و پیریۆدبۆنەوه و له تەمەنی
هەقەه سالییدا ئەو قوناغەم تێپەراند، مەمکیشم هەر
دەرنەکردبوو بەلام چەند جار بردمیان بۆ لای دوکتۆر کە
بۆچی تاکوو ئیستا نەچوومەتە قوناغی پیریۆدبۆنەوه، له
تەمەنی بیست و سێ سالییدا مێردنم کرد و له تەمەنی
بیست و چوار سالی منداڵم بوو .

ناوم "کلسووم" م،

تەمەنم (۴۰) سالە و خەلکی روژەهەلاتی کوردستانم.

من حەوت سالم بوو که له گوند بووین دایکم دەستمی گرت و بە زۆر بردمی بو لای ئەو ژنەمی که خەتەنەمی دەکرد، من ئەو ژنەم دەناسی و دەمزانی خەتەنە دەکات و رقیشم لای بوو، خەتەنەمیان کرد بەلام تاکوو مرد من شەرمم لەو ژنە دەکرد یان کاتیک که منی دەبینی بزەمبەک دەهاتە سەر لای منیش دەمزانی چی دەلایت و بە جوړیک منی تێدەگەیان و دەمزانی دەلایت که من روژیک تۆم وای لای کردوو، منیش لە ناخی خۆمدا هەستم بە بچووکی خۆم دەکرد و وەکوو خۆره دەخواردم، ئازارم دەکیشا کاتیک ئەو ژنەم دەبینی هەر بۆیەش نەمەهێشت نە کچەکەمی خۆم و نە هیچ کچیکمی تری خزم خەتەنە بکری، یەکیک لە ناخۆشترین قوناغەکانی ژیانم قوناغی مندالی و خۆناسین و پیریۆدبوونم بوو که لە تەمەنی یانزە سالییدا بوو، ئازاریکی زۆرم هەبوو و تا رادەیهک زۆر ئازارم هەبوو که دەمیان برد بو نەخۆشخانە، قوناغی خۆناسین و پیریۆدبوونم بەو شیۆهیه بوو تاکوو ئەو کاتەمی

که له تهمەنی شانزە سالییدا میردم کرد و له تهمەنی نۆزده سالییدا مندالم بوو، نازارەکمەم کهم ببوو بەلام پیریۆدبوونی من کاتی وا هه‌بوو که له مانگی‌کدا دوو جار پیریۆد ده‌بووم، بەلام له وهرزی هاویندا به‌سێ مانگ جارێک پیریۆد ده‌بووم، له‌سه‌ره‌تاه مالی باوکم زۆر ترسان و وتیان چۆن سێ مانگه پیریۆد نه‌بووه، بردمیان بۆ لای دوکتۆر و دوکتۆره‌که وتی به‌هۆکاری ئه‌وه‌یه که کچ پرێک به‌گه‌رما هه‌ستیاره و ناتوانیت پیریۆد ببیت، ئیهمه‌ش ئه‌و ساله له‌کووره‌ی خشت برین کارمان ده‌کرد و له‌به‌ر ئه‌وه پیریۆدبوونم دوا که‌وتبوو .

وتەى كۆتايىيى

لە كۆتايى ئەم كورته لىكۆلئىنەھە چرۈپىردا بۇمان دەردەكەھىت كە گۆرانكارىھكى زۆر كەم لە بواری نازادى و روشنبىرىي ژنان كراوھ و ديارە بەربەستەكان زۆرن كە بۇ نمونە دەتوانىن ئاماژە بە ئايىن و دابونەرىت و زولمى دەسلەتداران بكەين، بەلام لەگەل ئەمەشدا پىداوئىستىيەكى زۆر وەكوو تۆرە كۆمەلايەتتەكان، نازادى چوونە دەرمەھە، دەستەبەر كەردنى خويندەنەھى كىتەب و رۆژنامە و گوڧارەكان ھەيە بۇ روشنبىر كەردنى ژنان، ئەمانە دەتوانن كارىگەرىي زۆرى بىت لەسەر چاوكراوھىي و روشنبىر كەردنى ژن، روشنبىر كەردن ئەھە نىيە كە ژنىك بخوئىت و لە بواریكدا وەكوو دوكتۇر يان مامۇستا پلە بەدەست بەئىت، ژنى روشنبىر بە ژنىك دەوترىت كە تواناى دەربىرىي بىت و تواناى گۆرانكارى لە ژيانى خۆى و ناخ و بىر و باوھرىدا بىت و كارىگەرى لەسەر ژنانى دەور و بەرى خۆى بىت، تواناى بەرگەرى ئەو زولم و زۆرەي بىت كە لە بەرانبەرى ئەودا دەكرىت تواناى بەدەستەئىياناى ئامانجەكانى ھەبىت بەبى ئەھەي كە

هیچ لهتمهیهکی لی بدریت، پئویسته ژن لهم کۆمهلگا چهقبهستوهدا هۆشیارانتر مامهله لهگهڵ پیشهاتهکانی رۆژ بکات تاکوو ئهوهی که ورده ورده رهمچهکان دهشکین بو هیندیک تهوهری ژیانی ژنان که پهیوهسته به مان و نهمانی، تاکوو ئهوکاتهی که کۆمهلگا چاوکراوتر دهبیت، چونکه له نیستادا بهشیک زوری ژن بو خوی ژیان ناکات، بو کۆمهلگا و دابونهریت و دهوربهری ژیان دهکات، دهبیت بگاته ئهوکاتهی که ژن ژیانی پهیوهندی به خویوه ههیه نهک کۆمهلگا و دابونهریت، پئویسته ژنی کورد بویرتر بجوولینهوه و ترسهکان وه لا بنین.

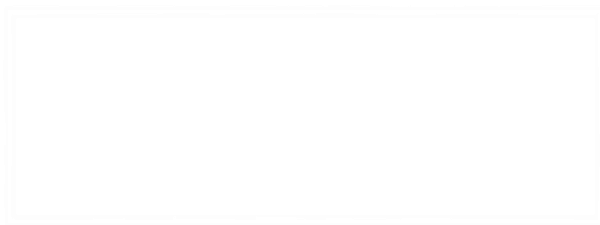
مامۆستایهک ئهگهر نهتوانیت باس له ئهموونی قوناغی بالغیوون و پیریۆدبوونی خوی بهکات، چون دهتوانیت مامۆستایهکی سهرکهوتوو یان دایکیکه رهچهشکین بیت بو نهوهکانی داهاتوو، بویه لهگهڵ ههموو ههول و تیکۆشان و کارکردن لهسهر ژیانی ژنان، من پیم وایه حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئیران هیشتا ریگایهکی زورتری ماوه ببیریت بو هۆشیارکردنهوهی ژنی کورد تاکوو بگاته ئهوکاتهی که ژن بتوانیت ئازادی و بهرانبهری خوی بزانییت و دهستهبهری بکات.

بہشتی دووہرم

چیرۆکی کوشتنی ئەو ژنانە ی ڕە دوو کەوتوون

بەسەرھاتەکان

نمزاکهت

عہدو لآ ژنہکھی مرد چوار مندالی له دواى به جى ما
دوو کچ و دوو کور، کچه گهورهکھی ناوى سلمى بوو
تہمہنى بووبه ههژده سال و ناشق بوو بهکوریک بهناوى
شاهو کاتیک چووہ داواکردنى عہدو لآى باوکی سلمى ،
ووتى من کچهکهم به ژن به ژن ئهدهم به شوو ئهبي توش
یهکیک لهخوشکهکانى خوٓت بدهيت به من شاهو
خوشکیکی بالآ بهرزهى سپى وناسکی چاو رهشى بوو که
تازه تہمہنى ئهبووه بیست سال ناوى نمزاکهت
بوو، نمزاکهتیان لهبرى سلمى دا به عہدو لآ که تہمہنى
چل و پینچ سال بوو، نمزاکهت به دهیان ئاوات و ئارہزوو
حه زوو خوژگهى لایهتیهوى به زورى و به نا به دلى
ژن به ژنى پیکراو رهوانهى ماله میردیان کردوو بووه
خزمهتکاری مندال و میردیک که بیست پینچ سال له خوٓى
گهورهتربوو ههموو سالیک مندالیکی لهمیرده کهى
ئهبوو سال هاتوو چوو مندالہکان بوون به شہش دانه
، تہمہنى نمزاکهت بووه سى سال سهره رای ههموو
نازارهکانى ژيانى روژ له دواى روژ نمزاکهت جوانوو
جوانترو له بهر چاوان ولہبهر دلان ئهبوو، لهو

سەردەمانە کوورەى دارباو بوو كه له تەنەكه ساز
ئەكراودارىيان تى ئەهاوېشت بو گەرمكردنەوھى ناو
مأل، لە وەرزی زستاندا دارتاش و ددان سازو تەنەكه ساز
سەردانى گوندەكانيان ئەكردوو پېداوېستى خەلكى گوندیان
دابىن ئەكردوو نانېكيان بوخوئيان پەيدا ئەكرد، ئەوزستانە
تەنەكه سازىك روو ئەكاتە گوندەكەيان پياوئىكى تازە پىي
گەيشتووى بالابەرزەى زور جوان خاوەنى چوار مندال
بوو، وەستا سابىر ھەر رۆژىك كوورەى ھەر مالىكى
سازبكردایە ئەو رۆژە نان وخوانى لە ئەستوى ئەو مألە
ئەبوو، عەبدوئلاى مىردى نەزاكەت داواى لى كرد
كوورەى بو ساز بكات بە ھۆى ئەوھشەوھ نەزاكەت
ئەورۆژە چەند جار چای بو وەستا سابىر بردوو بو
نيوھرۆش بووھ ميوانى مالى عەبدوئلاونەزاكەت لەو
دیداروو يەكتر بېنېنە دا وەستا سابىروو نەزاكەت ئاشق بە
يەكترى ئەبن خوئشەوېستى و دئارى لە نيوانىاندا دەست پى
ئەكات تا ئەوكاتەى زستان كۆتايى پى دىت و وەستا بە
نيزە گوندەكە جى بھئىت، جى ھىشتى گوندەكە كاريكى
ئاسان ناىت بەبى دئارەكەى بۆيە داوا لە نەزاكەت ئەكات
دەست لە مأل ومىردوو مندالەكانى ھەلبگرىت ولەگەلى

بېروات و (هملی بگریټ) نهزاکهټ له تولهټی نهو همموو
 زولمهټی لئی کراوه ژن به ژنوو به پیاوټیکی پیر درابوو
 پریاری خوټی ئهدات و دهست له مال و مندالهکانی
 ههلهټهگریټوو لهگهټل وهستا ساییر ئهټروات، نهزاکهټ وون
 ئهټبیت بی سهروو شوټین له هیچ شوټینیک سوټراغی نیه،
 کهسوکاری داوا له عهټدوللای میټردی ئهټکهټن که نهزاکهټ
 تهټلاق بدات و به مارهو تهټلاقی ئهټوهوه نهټبیت نهو
 روټشتوهو بوټه خیزانی پیاوټیکی تر به لام عهټدوللا نهوه
 قهټبول ناکات و دهست ئهټکات بهگهټران بهټدوای نهزاکهټدا
 دوای سال و نیوټیک ئهټیدوټزیتهټوهولئی خوټش نهټبیت و نهټی
 گهټرینیتیهټوه مال بو لای مندالهکانی و بو نهټوهی خهټکی
 گوند قسهټی پی نهټلین توشی تانهټو تهټشهری خهټک نهټبیت
 به خهټک نهټلټیت که ژنهټکهټ له مالیک بوهو کارهټکری
 کردووه، به لام خهټک قهټناعهټت بهو شتانهټ ناکهټن له هر
 دهټرفهټتیکدا وله دهټمهټقالهټیهټکدا قسهټی رهټقی خوټیان نهټلین به
 میټردوو براکانی لهسهر هر شتټیکی بچوک روو بدات
 نهټوان قسهټوتانهټو تهټشهری ناخوټش نهټلین نهټمهټش نهټبیته
 هوټی نهټوهی براکانی روټژ لهټدوای روټژ زیاتر رق
 و نهټفهرت بچټیته دلټیان بهټرامبهټر به نهزاکهټتی خوټشکیان

دايم له ژير چاودير ياندايهو بو دهرهفتيک نهگهړين
 نهزاکهت له شويننک بهته نيایي گير بهينن وبيکوژن ناوای
 لی دیت نیوار هیک براکه ی لهسر یاری هلماتین لهگهل
 پیاوړکی دراوسنیان نه بیته شهریان پیاوړکه نهیداتهوه به
 روویداو پپی نه لیت نهگهړ پیاو بوویتایه خوشکه کهت ههل
 نه نهگهړ او لهگهل وهستا سابیر نه نهرویشته نهو قسه یه زور
 لهسهری کاریگه نه بیت و بریار نه دات خوشکه که ی
 بکوژیت وتانهو تهشروو قسه ی خهلک کوتایی پی بیت
 ،به هو ی نهو ی مال هکانیشیان بهرامبر یه کتری نه بیت
 نه یخاته ژیر چاوه دیری تا فرسه تیک بهینو و بیکوژیت،
 ههوت سال تیپه رببووله هه لگیرانه که ی نهزاکهت له
 ماوه ی نه ههوت سال هدا سهدان جار بیری له کوشتنی
 کردوتهوه به لام دوا جار بریاری کوتایی خو ی نه دات،
 نهزاکهت بی خه یال لهو ی که براکه ی خو ی لی
 ههشارداوه که بیکوژیت له مال دیته دهرهوهو براکه ی
 دوا ی نه کهویت، له بهره به یانکی پاییزی مانگی
 ره مهراندا خوینی نهزاکهت نهکات به ناوو نهیکات به
 ناگری رق وکینه ی چند ساله ی دلپوو دای نه مرکینیت،
 دوا ی بارانکی زور کاتیک ههرد تیر ناو بووه گزو گیا

دووباره سەر دەر دەهینهوه ئاسمان رهنگی خۆلهمیشی
 گرتوووه گاگهلهکهی پیش خوی ئەدات بۆناو دهشتوو
 نزارهکان له مأل دیتهدهرموه دوایین ههنگاوهکانی به دواى
 خۆیدا رادهکیشیت دواين ههناسهکانی له سینهیدا دیتهدەر
 دواين نیگاهیهتی دنیای پروون ببینیت لهگهڵ هەر
 ههنگاوێکی خۆزگهیهک تاسهیهک چهزێکی لاویهتی ژیر
 پێی ئەنیت و له ناو قورمهکدا ئەیانشنانیت ریگای مهرگ
 بهدهمهوه ئەگریت ئەروات تا ئەگاته دهری گوندهکه ئەو له
 کاتیکدا غهرقی خهیاڵهکانی خۆیهتی بیر لهئەشقی سابیروو
 بیرلهو ههموو غهدروزولمه ئەکاتهوه بهرامبهری کراوه
 کتوپر چاوی به براهی ئەکهویت به کلاشینکوفیکهوه
 وهک ئیزرائیل له بهردهمی رانهوستی، نهزاکهت ئەزاننیت
 مهرامی براهی کوشتنی ئەوه ههول ئەدات بگهڕیتهوه
 ناودئ بهلام براهی ئەو برایه ی که نامرۆقانه کردیه
 قوربانی له پیناوی چهزوونارهزوی خوی ریگاکه ی لی
 ئەگریتوو ریگه ی دهرچوونی نامینیت رهنگی زهر د ئەبیت
 ئەژنوی ئەشکیت و ئەزانئ دواين ساتهکانی ژینییهتی
 ئەکهویته سەر پهلهقاژهو پارانهوه بۆژیان وئەلئ کاکه
 مهکه توخوامهکه ئەوه ی من کردم تو مهیکه تکایه کاکه

زۆر ئەترستتووسەرى لەسەر كۆشى لا ئەبات ئەچیتەو
 ناو ديوو خەلك ئاگادار ئەكاتەو دینه سەر تەرمى بى
 گیانى هەلى ئەگر نەو و ئەیبەن ئەینىژن بو ئەو
 مێردەكەشى نارەزای دەر نەپریت و کاریان نەگاتە پۆلیس
 قەولى پى ئەدەن كچىكى تری پى بدەن تا دوو سأل
 دەستبەسەرى ئەكەن دواجار كچى پى نادەن و پى ئەلین
 كچەكەمان شووت پى ناكات دواتر ژنىكى تری بو ئەهینن
 ئەویش سألێك لەلای عەبدوللا ئەبیتوو بەجى ئەهیلێت
 دواى ئەو بە هوى ئەو تەمەنى چۆتە سەر مەو هەرگیز
 ناتوانیت جارىكى تر هاوسەرگىرى بكات... دواىن وتەى
 براكەى.. پەشیمانم خوشكەكەى خۆم كۆشتوو وىستم
 عەبىنكم لى بىتەو دانىكى تریشى هاتەسەر كە ئىستا من
 بكوژێكم.

ووچانئیک ئەحەسینەوہو دواتر بەرہو خاکی عێراق
 ئەرۆن، ئامۆژن یەکیک لە براکانی چەند سال پێشتر چۆتە
 کوردستانی باشوور لەوئ ژنی هیناوە ماوەتەوہ بە ھۆی
 حکومەتی ئەو کاتە ی عێراق کہ سەدام حوکمی کردوہ
 نەیتوانیوہ بێتەوہ رۆژەلآت ھەر ئەوہشی کہ ھاموو شو
 نەبووہو کەس نەییویراوە ئەم دیوو ئەو دیوو بکات لە
 ترسی حکومەت، ئەختەریش ئەنێرن بو باشوور کہ کەس
 دەستی پێی نەگاتەوہ، بەری بەیانی بە و لآخ و بەییان
 ئەگەنە سنوری چۆمانوو رەوانە ی باشوری کوردستان
 ئەکەن تا ئەو کاتە کەسی نەبینیوہو نەناسیوہو لەوئ
 کورئیکی بو ئەھیننوو ئەلین ئەوہ مێردی تویەو لئی مارە
 ئەکەن، ژیان و بەدبەختی ئەختەر دەست پێ ئەکات تا ئەو
 کاتە ی ئەختەر ئەبێتە خاوەنی سئ مندال و مێردەکە ی
 شیرپەنجە ئەگرئیت و ئەمرئیت، ھەوآل ئەنێرن بو
 کەسووکاری ئەختەر کہ مێردەکە ی مردووہ وچی لی
 بکەین، مامەکانی ئەختەر ئەلین کہ ئەو کچی ئیمە نیہ وە
 کارمان پێی نیہ بە ناچاری بە ھۆی ئەوہ ی سئ مندالی
 ئەبئیت مآلە خەزورانی لە کورئیکی تریانی مارە ئەبێرن
 ئەوہندە بچوک ئەبئیت ئەو کورہ کہ سئ سال دوا ی ئەوہ

ئەتوانىت خۆى بناسى توو لەژيانى ژن وميردايهتى تى
 بگات، ئەختەر لەم ميردهشى ئەيىته خاوهنى حەوت مندال
 كه لەم دوو برايه ئەيىته داىكى دە مندال تا ماوهى پەنجا
 سأل كەسووكارى هەوالى ناپرسن پىيان وايه كه ئەختەر
 هەلگىراوهو بوته هۆى سەرشۆرى ئەوان، تا كاتى
 كۆرەوهكەى باشورى كوردستان كه لە سالى ۱۹۹۱ بوو
 نەيتوانىبوو بىتەوه رۆژەهلات ئەوكات ئەختەر تەمەنى
 نزىك ئەيىتەوه لە ۶۵ سأل دىتەوه هەمان ئەو گوندى كه
 يەكەم جار لەوئووه رەوانەيان كوردبوو، وه زۆر حەز بەوه
 ئەكات جارىكى تر گوندىكەى خويان ببىنيتەوه هەر
 بۆيەش داوانەكات بچىتەوهو سەردانى گوندىكەيان بكات
 وه كاتىك كه ئەرواتەوه بو گوندىكەيان كەسووكارى
 ناگادار ئەبنەوه كه ئەختەر هاتوتەوه ئەوانىش ئەلەين ئەگەر
 ئەمشەولەم گوندى بىنيتەوه ئەوا ئەى كوژىن بەناچارىوو
 دل شكاوى دواى دوو سەعات مانەوه گوندىكەيان جىى
 ئەهيائىت و ئەوروات دواى مانگىك مانەوهى لە
 رۆژەهلات ئەگەرىتەوه شارى سلیمانى ودواى شەش
 مانگ دلى لەلەيدان ئەكەوتىت و ئەمرىت لە حەسرەتى خاك
 وزىدى سەر ئەنيتەوه، ئەمۆژنى تا دوا هەناسەكانى تا ئەو

کاتهی که نهمریت، دوایین قسهی نهوه بوو به نهختەر
بلین گهر دنم نازا بکات.....دۆزمخی ژنیک بدهستی
ژنیک دروستکرا.

پەريزاد

كوئىخا خەوت كىچ وسى كورى ئەبىت لە گوندىكى
دوورە دەستى ناوچەى سەردەشت، كچىكى بارىكەلەى
بالا بەرزەى چاۋ جوانەى ئەبىت ناۋى پەريزاد، لەگەل
كورپىكى گوندىكەيان بە ھۆى ئەۋەى دراوسى ئەبىن
ھەموو رۇژىك يەكتەر ئەبىن نىگى چاۋەكانيان تىكەل بە
يەكتەر ئەبىت و ئاشق ئەبىن، پەريزادو عەلى ئەبەنە دلدارى
گىيانى بەگىيانى يەكتەرى سەرەراى ئەۋەى ئەم دوو بنەمالە
بەردەوام شەروناكوكان ھەيە لەسەر زەۋى و زار بەلام
ناتوانىت رىگر بىت بۆئەو خۆشەۋىستىيە، لە ماۋەى دوو
سالى خۆشەۋىستى چەندجار ئەچىن بۆ داۋاى پەريزاد
بەلام بە ھۆى ئەو دوژمنايەتتىيەى كە بوۋە لە نيوان ئەم
دوو بنەمالەيە باوكوبراكانى پەريزاد رازى نابن بە
ھاوسەرگىريان بۆيە عەلى بىرپار ئەدات پەريزاد
ھەلبەگىرئىتوو بىروات دواچار عەلى پەريزاد ھەلبەگىرئىتوو
ئىروات بۆ شارى سەردەشت، داۋى ئەۋە رىق
ودوژمنايەتى ئەم دوو بنە مالە زورتر ئەبىت تا ئەۋەى
داۋى ماۋەى نىزىكەى سالىك كە كچەكەيان رۇيشتوۋە
رۇژىك ئىسماعىل ى براى پەريزاد داىك و باوكى
دەعەت ئەكات بۆمالى خۆى لەشارى بانە و ئەيھەۋىت

کاتیک که خوشکهکهی ئە کوژیت ئەوان تەنانەت لەو
 ناوچەیش نەبن، ئیسماعیل لەگەڵ ئاموزایەکی ئەچیت بۆ
 مالى پەریزاد کاتیک ئەچیت خوشکهکهی لەسەر
 تەنووڕ لەگەڵ ژنیکی تر خەریکی نان کردنە خوشکه کهی
 کاتیک چاوی بە براکهی ئەکهوێت ئەژنۆی ئەشکیت
 ئەزانیت بۆ کوشتنی ئەو هاتوو، براکهی دەمانچەکهی دەر
 ئەهینیت خوشکهکهی ئەپاریتەوه ئەلی کاکە مەکه تکایە
 مەکه ئەوهی من کردم تۆ مەیکە من ئیستا منداڵم لە
 سەدایە و مەکه بەلام براکهی گوێی لە پارانەوه قسەکانی
 خوشکی نابیت لەسەر تەنووڕەکه سنگی خوشکهکهی پەر
 ئەکات لەفیشەک و ئەیکوژیت و بەجی ئەهینیت و ئەچیتەوه
 بۆ مالى خۆی کەدایکوباوکی لەوین کاتیک دایکی
 ئەوه ئەبیستی که ئیسماعیل کچەکهی کوشتوو، بە
 کورەکهی ئەلیت تۆ نەدەبوو ئیستا ئەو کارە لەگەڵ من
 بکەیت کاتیک من لە مالهکهی تۆدا میوان بووم،
 ئیسماعیل ی برای پەریزاد ئەلیت پەشیمان نیم لەوهی
 خوشکهکهم کوشتوو ئەگەر ئیستاش زیندوو ببیتەوه
 دووبارە من ئەیکوژمەوه، ئەوهی من ئازار ئەدات ئەو
 قسەى دایکەمە که ووتی نەدەبوو ئیستا که من لەمالهکهی
 تۆدام کچەکهمت بکوشتایە.

زارا

تمهه‌نی ههژده سالوو تا‌قانه‌ی جهوت برا بوو، عه‌لی
کوری خالی زور هاموو شوی مآلیانی نه‌کرد هر نه‌وه‌ش
وای کرد زارا و عه‌لی ناشق به‌یه‌کتری ببن جه‌ووو سو‌زی
گه‌نجیه‌تی وای کرد که بچه‌ نامیزی به‌کتروو جه‌وت
بوون تا وای لیهات زارا له مآلی باوکی سکی پر بیوو له
کو‌ره خاله‌که‌ی خوی سکی زل بوو لئی دهر‌که‌وتوو
کاتیک برا‌کانی زارا به‌مکاره‌یان زانی زور تو‌ره بوون و
زارایان نارده مآلی خالی وله عه‌لیان ماره کرد
دوژمنایه‌تی ورق و‌کینه له نیوان مآله‌خال و مآله‌پو‌وربه
جو‌ریک دروست بوو کله هیچ شتیکی به‌کتری ده‌ستیان
نه پاراست به‌کیک له‌خوش‌که‌کانی عه‌لی له تو‌له‌ی
زارا درابه برای زارا به‌لام برای زارا به‌وه‌ش قه‌ناعه‌تیان
نه‌هینا و پییان وا بوو نه‌و خیانته‌تی به‌رام‌به‌ریان کراوه
زور له‌وه گه‌وره‌تره نه‌بیت نه‌وان تو‌له‌ی گه‌وره‌تر
به‌که‌نه‌وه و‌هک نه‌تکوو سو‌وکایه‌تی بیت تا وای لیهات
روژیک سی برای زارا نه‌چنه ناو باخی مآلی خالیان دوو
خوشکی عه‌لی که تمه‌ه‌نیان جه‌وت سالان و هه‌شت سالان
نه‌بیت به‌ ناوی سو‌عداو سه‌عاده‌ت نه‌گرن و ده‌ستدریژی

ئەكەنە سەر كچه بچوو كەكەیان كه ناوی سوّ عدا ئەبیت
 كچه گهورە كەشیان كه ناوی سه عادت ئەبیت و لەبری
 زارا دراوه به براكانی زارا، كاتیک مالی عەلی بەمە
 ئەزاننن زۆر بێتاقەت ئەبن و داوا ئەكەن سه عادت تەلاق
 بەن و سوّ عادیان پێ ئەدەن كه تووشی ئەو كارەساتەیان
 كردو ه ژیر فشاریكى زۆردا سه عادتەیان لی ئەستینهوه
 سوّ عادیان پێ نادەن دواى تى پەربوونى ماوهیەك لەم
 رووداوه ئەو براییەى زارا كه له تۆلەى زارا دەستدریژی
 كرده سەر سوّ عدا سەفەرى كرد بۆ باشووری كوردستان
 ئەو كاتە بوو كه حكومەتى بە عس حوكمی ئەكرد ئەو
 كۆرە هەرگیز نەگەرايهوه زیدی خۆیوو كەس نەیزانى
 چارەنووسی چى به سەر هات ئایا بە عس گرتى كوشتى
 یان بنەمالەى عەلى له تۆلەى سوّ عداى كچیان بى سەروو
 شوینیان كرد سى سأل لەو رۆژە تى ئەپەرىت و كەس
 هەوالى لى نیه، سوّ عداو سه عادت مانەوه له مالی باوكیان
 و كەس نهى ئەویرا بچیتە داویان سوّ عدا لەبەر ئەوهى
 دەستدریژی كرابوو سەرى كەس ئامادە نەبوو لەگەلى
 هاوسەرگیری بكات و نەیان ئەویست سه عادتە تیش مالی
 باوكى زارا به هی خویان ئەزانى و كەس نهى ئەویرا له

ترسی شهروو دوژمنایهتی ئەو حەوت برایه بیخوازی تا
 وای لێهات مالی ئاموزایهکی سه‌عاده‌تیان خواست
 وبردیان، له‌ژێر هه‌ره‌شه‌ی شه‌روو کوشتندا ئەو رۆژه‌ی
 سه‌عاده‌تیان گواسته‌وه به زه‌بری کلاشینکو‌فوو هه‌یزبه
 بووکی بردیان ئیستاش خاوه‌نی حەوت منداله... سو‌عدا درا
 به کورپیک له گونډیکی دووره دهست تا ئیستاش
 روه‌پرووی تانه‌و ته‌شه‌ری می‌رده‌که‌یه‌تی که هه‌ر کات
 ئیوانیان تیک نه‌چیت پیی ئه‌لیت تو که هاتی بنت
 نه‌بووژیانیکی پر له نه‌هامه‌تی به‌رئ ئه‌کات، زارا
 منداله‌که‌ی بوو کور بوو ناویان نا ناکام هه‌ر که فامی
 کرده‌وه ئه‌وه‌یان دا به گوئییدا و پینان ووت تو زۆلی له‌گه‌ڵ
 ئەم وشه‌یه گه‌وره بوو خویندنی ته‌واو کردوو چوو
 زانکۆله‌وئ خوشه‌ویستی له‌گه‌ڵ کچیک دروستکرد کاتیک
 چوو داوای کچه‌که مالی باوکی کچه‌که چوو بوون
 له‌گه‌نده‌که پرساریان لئ کرد بوو خه‌لکی گوند و تبویان
 ئەو کوره زۆله بۆیه مالی باوکی کچه‌که ریگر ببوون له‌و
 هاوسه‌ر گیریه به‌لام کچه‌که بایه‌خی نه‌دا به‌و ریگریانه‌و
 له‌گه‌ڵ ناکام هاوسه‌رگیری پیک هه‌ناو ناکام بو هه‌میشه
 زیدی خۆی جئ هه‌لا.

سارا

تازە وا خەرىكە بالآ ئەكاتوو پى ئەگات كچىكى چاۋ
رەشى خوين شيرين لە رىگاي ھاۋرپپەكپەۋە لەگەل ئارام
يەكتر ئەناسنوۋ خۆشەۋىستى دروست ئەبىت لە
ئىۋانىندا، ئارام كورپكى بىدەنگوۋ ھەزار بەلام ئاشق
ئەبىت بە رادەپەكى زور ساراي خۆش
ئەۋىت، خۆشەۋىستى كەيان درىژەى ئەبىت تا واى لىدپت
بىرپارى ھاۋسەرگىرى ئەدەن، مالى باۋكى سارا
دەۋلەمەندوو ئارامىش كورە ھەزار ئەبىت، كاتىك ئەچپتە
داۋاى سارا باۋكى سارا بە ھۆى دەستكۈورتى و نەدارى
ئارامەۋە رىگر ئەبىت لەم ھاۋسەرگىرى بە چەند جار داۋاى
ئەكات و باۋكى سارا رازى نابىت، تا ئەو كاتەى كە سارا
داۋاكارپەكى ترى بو دپت خرمى خۆيانەۋە ۋەكوۋ مالى
باۋكى سەرمايەدارن، باۋكى رازى ئەبىت بەم
ھاۋسەرگىرى سارا بە دلنىكى شكاوەۋە ئەدات بە شوۋ لە
سامانى مارە ئەكەن، بەر لەۋەى لەگەل سامان زەماۋەند
بكات لەگەل ئارام تىكەلاۋ ئەبىتەۋە خۆشەۋىستى
بەجۆرىك لە ناخپاندا گورراۋە بە بى يەكترى مەحالە
ژيان واى لى دپت رۆژىك بىرپار ئەدەن پىكەۋە رابكەن

و ئارام سارا ھەلبەگرتتوو بېرۆن بۆ شوپىنىكى دور دەست
 و ژيانىكى نوئ دەست پى بکەن، کاتىک سارا ئېروا
 باوکی پى ئەزانىت زۆر توورەو بىتاقەت ئەبىت وە باوکی
 ئەزانىت سارا لەگەل کى ھەلبەگراوەو رۆىشتووە بۆیە
 ھەوال ئەنیرىت بۆ مالى ئارام و ئەلى سارام بۆ بەینەوہ با
 ئابروم نەچىت بە بىدەنگى لە ئارامى مارە ئەکەم بەو
 شىوہیە ھەلیان ئەخەلەتتىت مالى باوکی ئارامىش لەگەل
 سارا قسە ئەکەنو و ئەلین ئەتەبەینەوہ و لەوئ مارەت ئەکەین
 سارا ئەلى ناچمەوہ ئەزانم باوکم ئەمکوژىت ئەوانىش پى
 ئەلین خەمت نەبىت قسەمان کردوہ لەگەل باوکت نات
 کوژىت چەند ریش سپى ناگادار ئەکەنەوہ شەو کچەکە
 ئەبەنەوہ بۆ مالى خۆیان، باوکی سارا کەسوو کارى
 خۆشى ناگادار ئەکاتەوہ سارا ئەبەنەوہ مالى باوکی شەو
 قسە ئەکەنو باوکی ھەموو ميوانەکان ھەل ئەخەلەتتىو
 ئەلى کارم پى نىەونای کووژم، سبەى لى مارە
 ئەکەم، سامانىش لەوئ ئەبىت ئەلى من بەو جوورەش ھەر
 قەبولمە لەبەر ھەيای باوکی من ئەيگوزمەوہ لە لایەن
 مەنەو ئەشکالى نىە، تا نىوہشەو دائەنىشن وقسە ئەکەن و
 داوا لە باوکی ئەکەن ھىچى لى نەکات باوکىشى دلىيایى
 ئەدات بە ھومووميوانەکانو ئەلى ھىچى لى ناکەم و ئىوہ

بېرۆن چەند شەھى تر وەرن مارەى بکەنوو ببېەن، کاتىک
 ميوانەکان نەرۆن سارا لەگەڵيان بە پليکانەکاندا دیتە
 خوارەووە ميوانەکان بەرئ ئەکات، کاتىک ميوانەکان
 نەرۆن لە چوونە ژوورەو هيان باوکى سەرى ئەگریتوو
 ئەيدا بە پليکانەکاندا هەر لەوئ تووشى شەلەل دەماغ
 ئەبیت کاتىک باوکى ئەزانیت مېشکى پزاورە ئەبیتە ناو
 حەمامەکە لەوئ بیکوژیت دايکيشى هەر بەديارپەو
 وەستاو و ناویرئ هېچ بلت چوونە ئەزانیت ئەو مێردەى
 چەندە زالمەو ئەوئش ئەکوژیت لە ناو حەمامەکە زور
 هەول ئەدات بیکوژیت ملى ئەشکينت بەلام رۆحى هەر
 دەرناییت دواى ئەو دايکى دەنگ هەل بەریت و ئەبیت
 تازە گەيشتوتە ناخروو ناھنلم ئەبیت منیش بکوژیت کات
 ئەبیتە چواری بەرى بەيانى سارا هینشتا زیندوو رۆحى
 دەرنەچوو، لەوئش دايکى هەل ئەخەلەتینت و ئەبیت
 هەستە با ببېەن بۆ دکتور لەشەى نیوو گيانى لە ئەمیز
 ئەگریت باوکى جەلادى و ئەخاتە دواى ماشينەو
 نەرۆن دايکى بە خەيالى ئەوئ ئەبیت بۆ دکتور بەلام لە
 رینگا ئەگەنە بەنداویک لە نزىکى ئەوئستیتوو لاشەى
 نیوو گيانى فرى ئەداتە ناو ئاوەکەووە جیى ئەهنايت و بە
 دايکيشى ئەبیت ئەگەر تۆ دەنگ بکەیت توش ئەکوژم

کاتییک من رۆلهی خۆمم کوشتوووه تۆش ئەکوژم لام
گرینگ نیه و ئەگەرینەوه مألەوه ، بۆ بهیانیهکهی ماسی
گریک ئەچیتە لای بهنداوهکه کاتییک ئەبینیت لاشەیی
کچیک له گۆی ئاوهکه کهوتوووه مردوووه لاشەیی رهوانەیی
نەخۆشخانه ئەکریتوو ههوالهکهی بلاوئەبیتەوه که کچیک
تەمەن شانزه سأل لاشەیی له نەخۆشخانهیهو نهاسراوه
دواتر باوکی ئەچیت ئەلی کچی منهو خۆم کوشتووومهو
فریماوهته ناو ئەو بهنداوه، سارا به مل شکان ومیشک
پژانهکه نهمرد سارا تەنیا قوولایی زهریا به رۆحی
گهوهی وپراوو خنکاندی.دوای ئەوهی باوکی ئیعتزافی
کرد به کوشتنی سارا تەنیا شەش مانگ زیندانی کراو
وهک ههموو بکوژە ژنهکانی تر نازادکرا، بهلام دوای
پهشیمانی زۆر لهوهی که کچهکهی خۆی کوشتوووه و
عزاییکی رۆحی زۆرکه کیشای لهو کارهی که
کردوویهتی بهرامبەر به کچهکهی سالتیک دوای ئەوه دلی
له لیدان کهوتوو مرد.

ناماری ئەو ژنانەى خۆيان كوشتووە
لە رۆژھەلاتى كوردستان

خشتەى ژمارە (١)

تیبینی	ئەوانەى خۆيان كوشتووە	سال
	٥٢ ژن	٢٠١٦
	٥٧ ژن	٢٠١٧
	٩١ ژن	٢٠١٨
	١٣٣ ژن	٢٠١٩

شەش مانگى سالى ٢٠٢٠ سەرجم ٤٥ تۆمار كراوە

ناماری ئەو ژنانەى بە دەستى كەس و كاریان
كوژراوون لە رۆژھەلاتى كوردستان

خشتەى ژمارە (٢)

تیبینی	ئەوانەى كوژراوان	سال
	٨ ژن	٢٠١٦
	١٩ ژن	٢٠١٧
	٣٠ ژن	٢٠١٨
	٣٣ ژن	٢٠١٩

لە ماوەى شەش مانگى سالى ٢٠٢٠ دا ٩ ژن كوژراون.

بەشنىكى زۆرى ئەو ژنانەشى كە ئەلەين خۆكوژى بووه
دووره له راستى ئەوانىش ھەر بە دەستى كەسووكارىيان
ئەكوژرەين بەلام ئەلەين خۆى كوشتووه.

سوپاسى رىكخراوى مافى مروفى ھەنگاوى ئەكەم بۆ
پيدانى ئامارەكانى سالانەى كوشتنى ژنان لە پوژھەلاتى
كوردستان.